

DRAUGAS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 7/27/98

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

PERIODICALS
July 28, 1998

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXVII

Kaina 50 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, LIEPA - JULY 28, 1998

Nr. 145

Baigėsi „Baltic Challenge-98” pratybos

Klaipėda, liepos 27 d. (BNS) — Tarptautiniuose mokymuose „Baltic Challenge” dalyvavę kariai, laivai ir lėktuvai pirmadienį paliko Klaipėdos apskritį ir grįžo į dislokacijos vietas.

Šeštadienį pasibaigusiose mokymuose dalyvavo apie 5,000 karių iš 11 valstybių ir bendrojo Baltijos valstybių bataliono BALTBAT, taip pat 5 valstybių orlaivai ir 7 valstybių karo laivai. Daugiausia karių į pratybas buvo atvykę iš JAV — apie 2,000.

Mokymus stebėjo Rusijos, Baltarusijos, Ukrainos karininkai.

Mokymai vadai — JAV pulkininkas James Haynie ir Lietuvos pulkininkas Valdas Tutkus — sako, kad mokymai buvo sėkmingi, kariai įvykdė visas pagrindines užduotis.

Vertindamas Lietuvos karių pasirėmimą, V. Tutkus apgailestavo, kad nepakankamos anglų kalbos žinios trukdė jiems suprasti visas komandas ir bendrauti su kolegomis iš kitų valstybių.

Jis taip pat pabrėžė, kad Lietuvos kariuomenėje trūksta ryšio priemonių. V. Tutkaus teigimu, kol kas tik vienas batalionas yra aprūpintas naujausia, NATO reikalavimus atitinkanti technika. „To užteko mokymams, bet ne visoms ginkluotoms pajėgoms”, sakė „Baltic Challenge” vadas.

Pasak J. Haynie, kitais metais mokymai tokiu pavadinimu nebevyks, tačiau pulkininkas pabrėžė, kad ir ateityje Baltijos valstybių kariai bus kviečiami dalyvauti bendrose pratybose.

Mokymų metu taip pat vyko medicinos pratybos „Medceur”. JAV laive-ligoninėje „Comfort” lietuvių, latvių, estų ir amerikiečių karo medikai

mokėsi suteikti kvalifikuotą medicinos pagalbą dėl traumų ar esant ūmiems širdies sutrikimams.

Lietuvos ir JAV rengiamų pratybų tikslas buvo plėtoti bendradarbiavimą ir pasitikėjimą tarp valstybių, vykdant taikos palaikymo operacijas, patikrinti veiksmų suderinamumą.

Pratybose Lietuvoje dalyvavo tik nedaugelis NATO valstybių

Vašingtono dienraštis „The Washington Post” pažymi, kad „Baltic Challenge-98” mokymuose, išskyrus Jungtines Amerikos Valstijas, kitos NATO valstybės dalyvavo labai aktyviai.

„Pratybose trūko daugumos NATO sąjungininkių. Iš esmės jos vien tik vadintuos NATO pratybomis. Daugiau kaip 40 proc. jose dalyvavusių karių buvo amerikiečiai, o dauguma likusiųjų atstovavo Lietuvai, Latvijai ir Estijai”, sekmadienį rašo laikraštis.

„Be Jungtinių Valstijų, dalyvavo tik trys iš 16 NATO valstybių, tačiau ir jos tik minimaliai. Danija atsiuntė saulę štabo karininką, o Norvegija — pėstininkų būrį. Vokietija tik Lietuvos vyriausybės paraginta atsiuntė du minų laivus. Britų, prancūzų bei italų pratybose visai nebuvo matyti”, rašo dienraštis.

Jo vertinimu, „toks menkas NATO dalyvavimas parodo, kokią sunkų kelią Baltijos valstybėms tenka įveikti, kad įtintų Vakarų sąjungai priimti jas narėmis”. „NATO valstybių sostinėse esama susirūpinimo, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos priėmimas į šią sąjungą žymiai labiau atitolintų Rusiją nuo Vakarų, negu pernykštis Lenkijos, Vengrijos ir Čekijos pakvietimas tapti narėmis”, rašo laikraštis.

Seimo vadovas nesutinka su nuostata dėl Rusijos kariuomenės

Vilnius, liepos 27 d. (BNS) — Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis „spekuliatyviai” vadina komentarą dėl galimybės panaikinti įstatymu nuostatas, draudžiančias Rusijos armijai dalyvauti renginiuose Lietuvoje. „Nereikia nė vienai šaliai užkirsti bendradarbiavimo galimybių”, šeštadienį sakė Lietuvos vadovas.

Tačiau Seimo pirmininkas pirmadienį išplatintame pareiškime pažymi, kad „nepanašu, kad dabartinis Seimas mėgintų netgi svarstyti tokį Konstitucijos pakeitimą”.

Nuostata, kad „Lietuvos teritorijoje negali būti jokių Rusijos, Nepriklausomų valstybių sandraugos ar į ją įeinančių karinių bazių ir kariuomenės dalinių” įrašyta Konstituciniame akte „Dėl Lietuvos nesijungimo į postsovietines Rytų sąjungas”. Jis priimtas 1992 m. vasarą. Lietuvoje tuo metu nesant prezidento institucijos, Konstitucinią aktą pasirašė tuometinis Seimo pirmininkas V. Landsbergis.

Šis aktas yra laikomas Lietuvos Konstitucijos sudedamąja dalimi, todėl jis gali būti keičiamas tik tokia pat tvarka, kaip ir pati Konstitucija — du kartus dėl to balsuojant dviem trečdaliams Seimo narių.

Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis „spekuliatyviai” vadina komentarą dėl galimybės panaikinti įstatymu nuostatas, draudžiančias Rusijos armijai dalyvauti renginiuose Lietuvoje. „Nereikia nė vienai šaliai užkirsti bendradarbiavimo galimybių”, šeštadienį sakė Lietuvos vadovas.

Tačiau Seimo pirmininkas pirmadienį išplatintame pareiškime pažymi, kad „nepanašu, kad dabartinis Seimas mėgintų netgi svarstyti tokį Konstitucijos pakeitimą”.

Nuostata, kad „Lietuvos teritorijoje negali būti jokių Rusijos, Nepriklausomų valstybių sandraugos ar į ją įeinančių karinių bazių ir kariuomenės dalinių” įrašyta Konstituciniame akte „Dėl Lietuvos nesijungimo į postsovietines Rytų sąjungas”. Jis priimtas 1992 m. vasarą. Lietuvoje tuo metu nesant prezidento institucijos, Konstitucinią aktą pasirašė tuometinis Seimo pirmininkas V. Landsbergis.

Šis aktas yra laikomas Lietuvos Konstitucijos sudedamąja dalimi, todėl jis gali būti keičiamas tik tokia pat tvarka, kaip ir pati Konstitucija — du kartus dėl to balsuojant dviem trečdaliams Seimo narių.

Nuotr.: (Iš dešinės) Lietuvos diplomatinė atstovybė vadovus priėmė Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas ir Lietuvos ambasadorius Vytautas Dambrava.

Prasidėjo Lietuvos diplomatų vadovų susitikimas

Vilnius, liepos 27 d. (BNS) — Lietuvos diplomatinė atstovybė pradėjo savaitę Vilniuje trukusį susitikimą su valstybės vadovais, per kuriuos bus tariamasi aktualiais užsienio politikos klausimais.

Pirmadienį diplomatai dalyvavo visuotiniame posėdyje Užsienio reikalų ministerijoje, vėliau susitiko su prezidentu Valdu Adamku, Seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu, Seimo komitetų nariais.

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, susitikęs su diplomatais, paragino juos aktyviai siekti, kad Lietuva būtų pakviesta deryboms dėl narystės Europos Sąjungoje, pateiktų į NATO plėtimo procesą ir taptų nenaujatine Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos nare 2004-2005 metų kadencijai.

„Europos Sąjungos plėtrai klausimu mūsų nuostata aiški: visoms šalims-kandidatams turi būti taikomi tokie

patys kriterijai, kaip ir 1997-ųjų liepą. Pagal šiuos kriterijus, Lietuva dažnai pranoksta ne vieną iš jau pakviestųjų deryboms valstybių”, sakė prezidentas V. Adamkus, pridurdamas, jog praėjusią savaitę lankydami Vilniuje, tai pripažino ir ES įgaliotinis Hans van den Broek.

V. Adamkus paragino visus Lietuvos diplomatus, o ypač dirbančius ES valstybėse, „dėti visas pastangas”, kad Lietuva pradėtų derybas dėl narystės jau šiuo metų pabaigoje.

Kalbėdamas apie NATO plėtrą, Lietuvos vadovas pažymėjo, kad kitą balandį Vašingtone bus paskelbta sąjungos nuostata, o kol kas galutinis sprendimas nėra priimtas.

UR ministras patenkintas Lietuvos diplomatų darbu
„Mūsų diplomatinė tarnyba yra palyginti stipri”, sakė užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas pirmadienį po

Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus ir diplomatinė atstovybių vadovų susitikimo.

Jis pabrėžė, kad būtina įsteigti Lietuvos atstovybes visose Europos Sąjungos valstybėse (dabar Lietuvos atstovo nėra Nyderlanduose) ir aktyviausiai į ES integruojančiose valstybėse.

Žurnalistams ambasadoriai sakė, kad susitikimas su prezidentu šį kartą buvo tik „bendro pobūdžio”, konkrečios problemos bus svarstomos būsimose šios savaitės susitikimuose.

Lietuvos ambasadorius Rusijoje Romualdas Kozrovičius pabrėžė būtinybę skirti gynybos ataką Maskvoje.

Lietuvos ambasadorius NATO Linas Linkevičius pateikė „šviežios, operatyvios informacijos”, nes kartais užsienyje naudojami seni duomenys apie Lietuvą, jos ekonomiką.

Paklaustas apie Lietuvos galimybes tapti NATO nare, jis sakė, kad „mes neatrodome prasciausiai”. L. Linkevičiaus nuomone, Lietuvoje turėtų vyrauti objektyvus realizmas.

Ambasadorius Baltarusijoje Viktoras Baublys BNS korespondentui sakė esąs atostogose ir dar nežinąs, ar po jų grįš į Baltarusiją. Diplomatai iš šios valstybės išvyko po to, kai Baltarusijos valdžia uždarė teritoriją, kurioje buvo ambasadorių rezidencijos.

* Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė IV Geros Valios žaidynėse iškovojė bronzos medalius, penktadienio naktį rungtyne dėl trečiosios vietos sutriuškino Puerto Rico komandą. Čempione tapo JAV studentų rinktinė, finale po pratęsimo įveikusi Australijos krepšininkus, kurie pirmą kartą iškovojė medalius tokio lygio tarptautinėse varžybose. (Elta)

* Centro sąjunga (CS) nutarė kelti kandidatą į laisvą Seimo nario vietą. Rinkimai Panevėžio 26-oje rinkimų apygardoje vyks lapkričio 15 d. Seimo narys Panevėžyje bus renkamas vietoj Valstybės saugumo departamento direktoriumi paskirto Mečio Laurinkaus, kuris po paskyrimo atsistatydino iš Seimo narių. Kandidatuoti šioje apygardoje jau pareiškė ketinąs 49 metų teisininkas Zenonas Juknevičius, Kovo 11-osios akto signataras, dabar nepriklausantis

JAV Kapitolijoje aidėję šūviai nusinėšė žmonių gyvybes

Vašingtonas, liepos 25 d. (Reuters-BNS-AP) — Į JAV Kapitolijų liepos 24 d. įsibrovę ginkluotais užpuolikas. Pradėję šaudyti viename iš labiausiai gerbiamų ir lankomų valstybės objektų, jis nukovė du policininkus ir sužeidė vieną turistą.

Užpuolikas, 41 metų Russell Weston, šaudydamas iš 38 kalibro revolverio, pastatė sukėlė didelę paniką ir pro Kapitolijaus apsaugą sugebėjo nusigauti iki turistams neleidžiamos lankyti pastato dalies, kur įsikūrusi Respublikonų partijos vadovybė. Čia įvyko apsaugos ir nusikaltėlio susišaudymas, per kurį įsibrovėlis buvo sužeistas į kojas ir pilvą.

R. Weston, priklausomai nuo jo psichinės sveikatos, artimiausiu metu greičiausiai bus pateikti kaltinimai federalinių pareigūnų nužudymu. Už šį nusikaltimą gali būti paskirta ir mirties bausmė. Nusikaltimo tyrimui vadovauja Columbia apygardos policija, bendradarbiaujanti su daugybe federalinių tarnybų, tarp jų ir Slaptąja tarnyba bei Federaliniu tyrimų biuru (FBI).

Policijos atstovas pranešė, kad incidento metu žuvo 18 metų policijoje tarnavęs Jacob Chestnut, bei John Gibson, pastarujuoju metu dirbęs privačioje vieno iš Respublikonų partijos vadovų Tomo Delay apsaugoje.

Senato istorikas Richard Baker teigė, jog tai pirmas ži-

nomas atvejais, kai vykdydami pareigas, buvo nušauti sostinės policijos pareigūnai. Kapitolijaus policija, turinti 1,250 narių, saugo rūmuose dirbančius Kongreso narius, patruožia turistų lankomame pastate ir aplink jį esančioje teritorijoje.

R. Weston būklė šeštadienį buvo kritinė. Žudikui atliktos dvi šautinių žaizdų chirurginės operacijos, po kurių, pasak gydytojų, jis turi 50 proc. galimybių išgyventi.

Monroe apygardos Illinois valstijoje šerifas Daniel Kelley pranešė, kad per pastaruosius 9 metus jo pareigūnams teko sąstūnis kartus bendrauti su R. Weston, tačiau jis nė karto nebuvo suimtas. „R. Weston atrodė, kad jį nori nužudyti dėl jo turimos kažkokios slaptos informacijos”, sakė D. Kelley.

JAV slaptųjų tarnybų agentai apklauė R. Weston dar 1996 m. balandį, ir buvo pavesta atlikti jo psichologinį patikrinimą. Tuomet nebuvo nustatyta, kad R. Weston yra pavojingas visuomenei.

Žudiko tėvas Russell Weston vyresnysis pranešė, kad jo sūnus gyveno iš federalinės bedarbio pašalpos. Darbo jis neturėjo nuo devintojo dešimtmečio vidurio.

Pastarujuoju metu R. Weston jaunesn. ieškojo aukso Montanoje, nedideliame turimos žemės plotelyje ir kartais apklaujo tėvą, gyvenantį Illinois, netoli St. Louis.

Į kunigo dingimo bylos tyrimą įsijungė medikai

Kaunas-Vilnius, liepos 24 d. (Elta) — Kauno apygardos prokuratūra penktadienį kreipėsi į Valstybinę teisės medicinos tarnybą, prašydama atlikti komisijinė kauniečio kolekcininko Vytauto Šimkaus sveikatos ekspertizę.

Šešiasdešimtmėtis V. Šimkus, liepos 21 d. buvo sulaukytas kaip įtariamasis kunigo Ricardo Mikutavičiaus ir jo kolekcijos dingimo byloje, jau kitą dieną buvo paleistas iš areštines. Sunkias V. Šimkaus širdies ligas nustatė Kauno klinikų gydytojai pareigūnams griežtai uždraudę ne tik laikyti jį suimta, bet ir apklausti.

Todėl, kaip sakė Kauno apygardos prokuratūros vyriausiojo prokuroro pavaduotojas Algimantas Preikšas, specialistų prašoma nustatyti, ar medikų dėmesio pareikalavęs V. Šimkus tikrai serga kokia nors liga, ar Kauno klinikų gydytojų diagnozė yra teisinga ir ar įtariamasis nesimuliuoja, o jei simuliuoja — tai kokia liga.

Kaip vėliau paaiškino Valstybinės teisės medicinos tarnybos generalinio direktoriaus pavaduotojas Janušas Rybalokas, maksimali patikrinimų trukmė yra vienas mėnuo, tačiau dažnai išvados suformuluojamos greičiau — per savaitę ar dvi.

Kol nebus raštu pateiktu jokiai partijai, bei du pernai nesėkmingai prezidento rinkimuose bandę dalyvauti politikai — parlamente neatstovaujama Liaudies vienybės sąjungos vadovas Jūrius Subotinas bei Respublikonų partijos vadovas Algirdas Pilvelis. (BNS)

specialistų išvadų, prokuratūros pareigūnai priversti paklikti V. Šimkų ramybėje. A. Preikšas teigė negalįs V. Šimkaus vadinti sukčiumi netgi ir tuo atveju, jeigu jis iš tiesų tokia gynybos taktiką? Joks įstatymas šito nedraudžia, nes būdamas tik įtariamuoju, V. Šimkus netgi neatsako už melagingus parodymus arba gali apskritai jų neteikti”, sakė pareigūnas.

Tačiau ir tokiu atveju A. Preikšas nelinkęs nuogastauti dėl nepataisomos žalos bylos tyrimui, nes, jo įsitikinimu, „viskas akščiau ar vėliau atsisost į savo vietas”. Pasak prokuroro, įtariamųjų ratas kol kas nesiplečia. Tyrimui padedantys Valstybės saugumo departamento pareigūnai renka operatyvinę informaciją savaus kanalais, ir jeigu dviejų žinybų informacija sutampa, ją jau galima laikyti rimta.

V. Šimkus yra trečiasis įtariamasis garsaus kunigo dingimo byloje. Liepos 2 d. Kauno teisėsaugos pareigūnai sulaukė kun. R. Mikutavičiaus gerai pažinusių perpardavinėtoją Oną Dautotienę, o liepos 3 d. — buvusį jos vyrą Vladą Belecką. Praėjus 10 dienų, Kauno miesto apylinkės teismas leido abu įtariamuosius laikyti suimtus dar mėnesį.

KALENDORIUS

Liepos 28 d.: Botvydas, Ada, Inocentas, Kintibutas. 1922 m. JAV pripažino Lietuvą de jure.

Liepos 29 d.: Šv. Morka, Lozoraius sesuo; Feliksas, Olavas, Mantvydas, Beatričė. Jūros diena Lietuvoje.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

AR SVEIKA VALGYTI „RAUDONA MĖSA“

DANIELIUS DEGĖSYS, M.D.

Nepaisant, kad gydytojai pataria valgyti mažiau mėsos ir prisotintų riebalų, Amerikos gyventojai neprarado apetito jautienos kepsniams ir maltiniams. Praėjusiais metais suvalgytos mėsos kiekiui Amerikos gyventojai: 64 svarai jautienos ir apie 50 svarų vištienos. Jautiena yra laikoma „raudona mėsa“. Valgant daug jautienos ir riebalų, didėja galimybė išsivystyti koronarinių indų aterosklerozei arba susirgti vežio ligomis. Todėl kyla klausimas: ar „raudona mėsa“ galime laikyti sveiku maistu?

Jeigu jautiena valgoma nedideliais kiekiais kartu su daržovėmis, javiniais ir vaisiais, tai „raudona mėsa“ būna geras baltymų šaltinis, reikalingas ir naudingas organizmui. Bet mitybos ekspertai sako, kad „raudonos mėsos“ reikia valgyti nedaug ir ne dažnai. Užtenka trijų uncijų du kartus savaitėje, žinoma, papildant kitais maisto produktais: žuvis, vištiena, kiaušiniai, daržovės, pupomis ir naudingais aliejais. Pietinėje Italijoje ir Graikijoje žmonės „raudonos mėsos“ valgo nedaug. Jų mėsos širdies ir vežio ligų yra mažai. Didėsnieji „raudonos mėsos“ prisideda ir prie padidėjusios rizikos storosios žarnos, o gal net ir prie prostatos, vežio išsivystymo. Vežio tyrinėtojai dar nežino, ar šias ligas sukelia riebalai, ar mėsos esantys cheminiai junginiai, kurie susidaro, kepdami mėsą aukštoje temperatūroje. Kiti manė, kad nepakankamas kiekis daržovių ir vaisių maiste prisideda prie šių ligų susidarymo. Yra duomenų, kad, kepdami mėsą aukštoje temperatūroje, mėsos susidaro vežio sukeltieji junginiai. Šie kancerogenai susiformuoja tuo metu, kai amino rūgštys ir kreatininas (chemikalai randami mėsosje) aukštoje temperatūroje metu chemiškai pakinta. Todėl svarbu kaip mėsa yra paruošiama valgiui. Visai neseniai Valstybinis vežio institutas nutarė patikrinti, ar mėsos paruošimas turi įtaką vežio vystymui. Tiriama 503 sveikus ir 176 skrandžio vežio sergančius. Tyrimas parodė, kad, tie, kurie mėgo valgyti gerai iškeptą (well done) jautieną, turėjo triskart didesnę riziką susirgti skrandžio vežio, negu tie, kurie valgė pusžalę (medium rare arba rare). Tai pati situacija yra labai dažnai pasitaikanti jautieną keturis arba daugiau kartų per savaitę vežio sergantį skrandžio vežio buvimo dvigubai didesnė, lyginant su tais, kurie valgė jautieną retai.

Tyrinėtojai taip pat pastebėjo, kad, jeigu, prieš kepdami mėsą, ją pakaitinti mikrobangėje krosnyje, kancerogenines medžiagas keptoje mėsosje sumažėja. Kancerogenines medžiagas mėsosje susidaro, kepdami ją ant labai karštos ugnies, pvz., kepdami ant karštų anglių ir ją spraginant. Ypač daug kancerogenų yra nuo mėsos nu-tekėjusių taškuose. Virimas arba mėsos kepinimas ant mažos ugnies yra saugiausias metodas jos paruošimui. Rūkyta mėsa anksčiau laikoma skrandžio vežio sukeltieji valgis, bet šiuo metu mėsos paruošimas ir rūkymas yra kur kas saugesnis,

negu buvo anksčiau, todėl dabar Amerikoje skrandžio vežio susirgimų per paskutinius 60 metų labai ryškiai sumažėjo.

Mazdaug prieš 10 metų Nurses Health tyrimai atlikti su 88,000 moterų parodė, kad tos moterys, kurios kasdien valgė jautieną, kiaušieną ir aviėną, ir valgė riebią, turėjo dvigubai didesnę riziką susirgti storosios žarnos vežio, negu tos, kurios mėsą valgė retai. Tie tyrimai taip pat parodė, kad dažnai mėsą valgančios moterys nemėgo valgyti skaidulų turinčio maisto, pvz., daržovių ir vaisių. Mazas skaidulų kiekis maiste didina storosios žarnos vežio riziką. Deja, ne visi tyrinėtojai mano, kad mėsa turi įtakos storosios žarnos vežio vystymuisi. University of Cambridge, Anglijoje, per 7 metus stebėdami 3,660 vyrų ir moterų, nerado ryšio tarp mėsos valgymo ir storosios žarnos vežio išsivystymo, bet pastebėjo, kad dažniau ir gausiau daržovių ir vaisių valgymas mažina riziką įvairių vežio vežio ligų, yra nustatyta ir daugelio studijų. Vaisiai ir daržovės turi chemines medžiagas, „phytochemical“ vadinamas, kurios stiprina organizmo enzimų veikimą ir neutralizuoja toksinus, todėl, valgant kopūstus, kalafijoras ir brokolius, mažėja galimybė vežio išsivystyti.

Valgant jautieną, atsiranda ir kitokios bėdos, pvz., bakterijom apkrėsta mėsa apsinuodijimas. Pernai Amerikoje 25 milijonai svarų E coli bakterijomis užkrėstos mėsos buvo atšaukta iš parduotuvių. Mėsą apsaugoti nuo bakterijų šiuo metu Amerikos valdžia apbruojia mėsos radiaciją gamma spinduliais, kurie efektingai sunaikina bakterijas, nepakenkdami mėsos kokybei. Anglijoje yra paplitusi virusinė karvių liga, vadinama „mad cow disease“, nuo kurios mirė apie 20 žmonių. Jungtinėse Amerikos Valstijose tokio pavojaus nėra, nes Amerikos valdžia yra uždraudusi importuoti jautieną iš Anglijos.

Šilalės „Carito“ darbuotojos Irena Judeikienė — pirmininkė (kaireje) ir Maryte Serpytienė. Nuotr. Indrės Tijiūnėlės

Vasarikiša tėvynės padangė virš Vilniaus katedros ir kunigaikščio Gedimino statulos. Nuotr. Viktoro Kučo

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

KONFERENCIJA „IŠTIKIMYBĖ HIPOKRATUI“

Balandžio 26 dienos Pasaulinės gyvybės dieną progai Kaune buvo surengta konferencija „Ištikimybė Hipokratui“, kuri prasidėjo šv. Mišiomis Kauno arkikatedroje bazilikoje ir tęsėsi Kauno Tarpdieciznės kunigų seminarijoje. Konferenciją organizavo Kauno arkivyskupija, Pasaulio gydytojų federacijos „Už žmogaus gyvybę“ Lietuvos bendrija, Kauno „Caritas“ ir religinio centro „Caritas“ diagnostikos centras, Lietuvos šeimoms centras, Kauno sveikatos skyrius. Konferencijoje dalyvavo arkivysk. S. Tamkevičius, vysk. R. Norvila, KMA rektorius prof. V. Grabauskas, KAK direktorius J. Pundzius, Lietuvos šeimoms centro direktorė gyd. N. Liobikiene, Pasaulio gydytojų federacijos „Už žmogaus gyvybę“ Lietuvos asociacijos pirmininkė doc. A. Šaulauskienė, gydytojai iš Kauno, Kauno rajono, Kaišiadorių ir Vilniaus.

Per pamokslą arkivysk. S. Tamkevičius akino susirinkusius, minint Pasaulinę gyvybės dieną, išsilinti į apaštalo Petro žodžius, jog Dievo reikla klausyti labiau nei žmonių. Mat Viešpaties klausimas Kainui „Ką tu padarei?“ gydytojų kartojamas tūkstančius kartų, kai žmogus smurtuoja prieš žmogų. Arkivyskupas S. Tamkevičius priminė, kad Šventasis Tėvas enciklikoje „Evangelium Vitae“ ypač ragina atkreipti dėmesį į nusidraudusius prieš negimusį gyvybę. „Tokie pasikesinimai

žmogus nėra gyvybės kūrėjas, todėl negali būti ir jos šeiminkas. Prelegentė apžvelgė septynis Dvasios dovanas, padedančias medikai tarnauti žmogui ir būti gyvybės kultūros skleidėju. Gydytojoms O. Intaitei-Andriūškevičienei ir N. Liobikienei buvo įteikti Pasaulio gydytojų federacijos „Už žmogaus gyvybę“ Lietuvos draugijos garbės raštai. Šios draugijos pirmininkė gyd. A. Šaulauskienė buvo apdovanota Lietuvių tautinės kultūros Kauno centro direktorės dailininkės N. Birgelienės paveikslu „Gyvybės žiedai“.

Konferencijoje apie pusantro šimto gydytojų priėmė atnaujintą Hipokrato priesaiką. Šioje ceremonijoje dalyvavo ir keturi šios priesaikos atnaujinimo signatarai: profesorai Laima Gričiūtė, Leonas Stalio Laityma, Marius Mačiulis ir Vilnius Grabauskas. Šis Pasaulinė gyvybės diena pažymėti skirtas renginys baigėsi berniukų chorinio dainavimo mokyklos atliekamomis dainomis.

BŽ, 1998 m., Nr. 9

LIETUVOS MOTERŲ VIENUOLIŲ KONFERENCIJOS NARIŲ SUVAŽIAVIMAS

Balandžio 25 d. Palaimintojo J. Matulaičio namuose Kaune vyko Lietuvos moterų vienuolių aukštesniųjų vyresniųjų konferencijos narių susirinkimas suvažiavimas, kuriame dalyvavo apaštališkasis nuncijus arkivyskupas dr. Ervinas Josef Andersonas, Kauno arkivyskupas metropolitas S. Tamkevičius ir 17 Lietuvos vienuolių generalinių vyresniųjų. Kreipdamasis į susirinkusiuosius, arkivysk. dr. E. J. Andersonas išreiškė norą geriau susipažinti su Lietuvos seserų gyvenimu ir pabrėžė seserų darbo svarbą nūdienos Bažnyčioje. Suvažiavimas prasidėjo šv. Mišiomis, kurias Palaimintojo J. Matulaičio namų koplyčioje koncelebravo apaštališkasis nuncijus dr. E. J. Andersonas ir arkivyskupas S. Tamkevičius. Per pamokslą arkivyskupas S. Tamkevičius, remdamasis šv. Petro žodžiais, priminė visų mūsų trapumą, silpnumą, pareigą nuolat budėti, neprarasti vilties, pasitikėti beribe Viešpaties meile ir jėga.

Po šv. Mišių vykusiaame posėdyje trejų metų konferencijoje veiklą apžvelgė Lietuvos moterų vienuolių aukštesniųjų vyresniųjų konferencijos pirmininkė, Nekaltai Bradėtosios šv. M. Marijos vardiečių seserų kongregacijos generalinė vyresnioji ses. A. Pajarskaitė, finansinę atskaitą pateikė Dieviškosios Jėzaus Širdies pranciškonų seserų kongregacijos generalinė vyresnioji ses. J. Bartulytė.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazinant pašto išlaidas, pakvitavimai už gautas prenueratas nesuimami. Ant DRAUGO pakvietimo skaitytojo adresu, gavusis jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenuerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šėštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šėštadienio laida	\$155.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$160.00	\$25.00	
Tik šėštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorius - Danutė Bindokienė
Administracijos - Valentinas Krumpelis
Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsisiunčiamas, gavus prašymą, ka nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽIJOBA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

LINAS SIDRYS, M.D.
AKIŲ LIGOS / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-8622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutarkys dantis
už priemamą kainą. Pacientai
primami absoliučiai punktualiai.
Susitarimai (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8280

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. A.B. GLEVERKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaryta, ketvirt. 1-3v.p.p.
penktad. ir šėštad. 9v.r.-12v.p.p.

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
Specialybė - Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviskai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

mečio pradžioje Gruzijoje vykusio pilietinio karo aukoms. Projektą finansavo Italijos „Caritas“, Vokietijos paramos fondas „Misereor“ ir kitos tarptautinės organizacijos. Klinikinei ligoninei vadovaus Kamiličių ordino nariai. Katalikų tikėjimą Gruzijoje išpažįsta mažiau negu vienas procentas gyventojų. Sovietmečiu čia buvo tikta viena katalikų bažnyčia. Šiandien šioje šalyje yra keletas kunigų bei vienuolių, kuriems vadovauja Kaukazo apaštališkasis administracijos Giuseppe Passoto.

BŽ, 1998, Nr. 8

POPIEŽIAUS DOVANA GRUŽIJAI

Popiežiaus Jonas Paulius II padovaniojo Gruzijai trijų milijonų Vokietijos markių vertės klinikinę ligoninę, kurioje teikiama visos svarbiausios medicininės paslaugos. Pasak Vatikano spaudos tarnybos, naujai medicinos įstaiga bus suteiktas „Redemptor hominis“ vardas. Šia dovana popiežius atsiliepė į Gruzijos valstybės vadovo Eduardo Ševarnadzės prašymą padėti pabėgėliams ir šio dešimt-

PASKELBTAS DOKUMENTAS DĖL HOLOKAUSTO

Kovo 16 d. Vatikanas paskelbė dokumentą dėl Holokausto, kuriame apgailestaujama dėl krikščionių nusizengimų ir griežčiausiai smerkiamas antisemitizmas bei visos rasizmo formos. Pristatydama dokumentą „Mes atsimename: „Soa“ apmąstymas“, Santykių su žydais komisijos prezidentas kardinolas Edward Idris Cassidy pabrėžė, jog šiuo pareiškimu norėta ne tik išreikšti atgailą, bet ir paskatinti atskiras vietines Bažnyčias apmąstyti šią temą. Todėl dokumentas šiuo požiūriu nėra „baigiamasis“, bet palieka daug erdvės istorikams bei asmenims, įsitraukusiems į žydų ir krikščionių dialogą, taip pat tiems, kurie dirba tarpeliginio dialogo srityje. Kalbėdamas apie tai, kodėl šis dokumentas buvo rengiamas išties dešimt metų, kardinolas Cassidy sakė, jog Vatikanas pirmą kartą norėjęs sužinoti įvairių vyskupų konferencijų nuomonę šia tema.

Žydų organizacijų bei asmenybių reakcija

Daugelis žydų organizacijų bei asmenybių išreiškė nusivylimą dokumentu. New York'e įsikūrusi Pasaulinis žydų kongresas pareiškė, jog Vatikanas dokumente, be abejonės, esama „sveikintinų elementų“. Tačiau, palyginus su Prancūzijos ir Vokietijos vyskupų konferencijų pareiškimais šiuo klausimu, jis „nuvilnia“.

Israelio vyresnysis rabinas Neust Lau sakė, jog jį netikėtai mureibio labai abstraktios formulotės kalbant apie žydų persekiojimą. Pasak jo, reikėję aiškiai ir pabrėžtinai atsiprašyti už popiežiaus Pijaus XI „gėdingą laikyseną“. Katalikų Bažnyčia, nedviprasmiškai pasmerkusi žydų naikinimą, tikrai būtų galėjusi sukludinti įvykti „baisiems dalykams“. Neigiamai Pijaus XII veikla vertinama ir pareiškime, kurį paskelbė vyresnysis rabinas Elio Toaff ir Italijos žydų bendruomenių sąjungos pirmininkė Tullia Zevi. Anot jų, Pijus XII niekada viešai nepasmerkė žydų persekiojimą, nes jis nacių laikė jėga, galinčia pasipriešinti komunizmui.

Prancūzijos žydų institucijų reprezentacinės tarybos prezidentas Henri Hajdenberg irgi neslėpė nusivylimą. Jis tvirtina, jog dokumente pateikti „istorinė krikščioniškoji anti-judaizmo analizė yra per trumpa“ ir neturi jokios vizijos. Jis taip pat pasigėdėjęs nuorodos į inkviziciją. Apgailestaujama, kad jame nėra pareiškimų dėl popiežiaus Pijaus XII

tylėjimo per „Soa“. „Mes nelaukėme, kad Katalikų Bažnyčia pripažintų atsakomybę už žydų genocidą. Tačiau tikėjimės sąžinės ištyrimo, kuris būtų paskatinęs kitokios reikšmės dokumentą“, — pareiškė jis.

Vokietijos žydų centrinės tarybos prezidentas Ignatz Bubis įvertino Vatikaną dokumentą kaip „nepakankamai vienareikšmišką“; jame per daug savignyos, be to, pagrazintas Pijaus XII vaidmuo. Be abejonės, Vatikanas dėka išgyveno keli tūkstančiai žydų, tačiau jo pagalba buvo slapta. Viešas popiežiaus nacionalsocialistų rasizmo pasmerkimas būtų tikrai privertęs susimąstyti milijonus krikščionių ir būtų buvęs veiksmingesnis. Pasak I. Bubis, dokumente taip pat nepakankamai atsižvelgiama į tai, kaip šimtmečius trukęs bažnytinis antijudaizmas smarkiai prisidėjo prie dirvos parengimo žydų persekiojimams.

Israelyje į Vatikaną dokumentu reaguota kritiškai ir atsargiai pritariant. Pripažintas Israelio ekspertas krikščionių klausimais Jitzhak Minervi pareiškė, jog dokumentu mėginama apginti popiežių Pijų XII. Buvęs Israelio Užsienio reikalų ministras krikščionių reikalų skyriaus vadovas J. Minervi kritikavo, jog Bažnyčia nepripažįsta savo kaltės. Visi nusizengimai suvertiami „paklydusiems sūnams ir atskiriems krikščionims“, tuo tarpu „bažnytinės institucijos ir Bažnyčios mokymai“ lieka „tyri ir švarūs“. Dokumente, anot jo, nėra ir autentiško prašymo atleisti, jame tik apgailestaujama dėl paklydusių Bažnyčios avių. J. Minervi taip pat kritikavo, jog popiežius, paminėdamas „Soa“ šalia armėnų, ukrainiečių ir kitų tragedijų, „sureliatyvino“ holokausta.

Buvęs Israelio religijos ministerijos direktorius ir Jeruzalės ekumeninio instituto vadovas Israel Lippel pasakė, kad Vatikanas pareiškimas negali „užgydyti senų žaizdų“. Tačiau dokumentas labai reikšmingas ateitčiai. Popiežius Jonas Paulius II daugiau už savo pirmtakus steigėsi pagerinti Katalikų Bažnyčios ir judaizmo santykius.

Pijus XII aktyviai priešinosi nacionalsocializmui

Prancūzų istorikas Pierre Blet, SJ, pavadino tvirtinimus, jog Katalikų Bažnyčia rėmusi nacionalsocializmą, klaidingais ir „visiškai melagingais“. Klaidingas ir teigi-

Kauno marios.

nys, kad Vatikanas, bijodamas komunizmo bei Sovietų Sąjungos, jautęs palankumą Trečiajam reichui. Italijos jėzuitų žurnalo „Civiltà cattolica“ kovo mėnesio numerį P. Blet teigia, jog tokių Pijų XII kaltinimų ištarmių neįmanoma pagrįsti istoriniais dokumentais. Jėzuitas Pierre Blet, SJ, buvo vienas iš 7-ojo bei 8-ojo dešimtmečio mokslininkų grupės narių, kurie Vatikaną padėdavo įtvirtinti fašizmo bei Antrojo pasaulinio karo metų dokumentus ir paskelbė juos vienuolikos tomų leidiniu.

Pierre Blet, SJ, pabrėžtinai gina popiežių Pijų XII. Pasak jo, „juodai legendai“ dėl šio popiežiaus būtina priešpastatyti nepaperkamus archyvų dokumentus. Tiesa, ačiū šiol buvo prieinami tik diplomatiniai ir administraciniai, bet ne asmeniniai dokumentai. Tačiau jis abejoja, kad visiškai archyvų atvėrimas galėtų pakęsti faktus apie aną laikotarpį.

Dokumentai, pasak P. Blet, liudija, kad Pijus XII savo diplomatiškai pabrėžtinai stengėsi išvengti karo, nukreipti nuo Lenkijos Vokietijos puolimą ir paskatinti Musolinį atsiskirti nuo Hitlerio. „Nėra nė vieno vokiečių palankaus šališkumo pėdsako“, — rašo P. Blet. Kita vertus, būtų iliuzija manyti, kad popiežius su savo šveičiarų gvardija bei savo saviems ekskomunikata būtų galėjęs sustabdyti Wehrmachto tankus. „Dokumentai liudija primygtinai bei atkakliai priešintis partizanams. Akivaizdus tylėjimas dengė slapta nunciaturų bei episkopatų veiklą, kuria norėta bent apriboti deportacijas, prievartą bei persekiojimus. Pats popiežius yra ne kartą aiškiai pasakęs,

jog vieši pareiškimai būtų nedavę jokios naudos, bet, priešingai, dar labiau pasunkinę aukų padėtį ir padidinę jų skaičių.“

Pasak popiežiaus Pijaus XII paskelbimo palaimintuoju proceso reliatoriaus jėzuito prof. Kurt-Peter Gumpelio, to meto dokumentai aiškiai liudija, „kad nacionalsocialistų vaidai tiesiog alergiškai reaguodavo į popiežiaus Pijaus XII kalbas ir atvirai kritikuodavo jo nuostata“. Kovo pabaigoje paskelbtame interviu Insbrucko bažnytinės laikraščio „Kirche“ jis tvirtina, jog Pijus XII savo kalbose sąmoningai vengė žodžio „žydas“ — ir tik tai dėl to, „kad žodis „žydas“ Hitlerį veikė kaip raudoną skarelę popiežius. Dėl šios priežasties popiežius kalbėjęs apie „rasinį skriaudimą“. Pasak Gumpelio, „kiekvienas, kuris norėjo girdėti, suprato, kas turima galvoje“.

Prof. Gumpelis sakė, jog jį „vidujai labai sukrėtė“ po Vatikaną dokumento dėl „Soa“ paskelbimo kilusi žydų kritika popiežiaus Pijaus XII adresu. Ji yra „ne tik nepagrįsta, nepriderama, bet ir objektyviai iš dalies klaidinga“. Pijus XII labai bjaurėjęs nacionalistinė ideologija. „Jį ypač kankino klausimas — padėtų ar nepadėtų žydas žydas smerkti“, — tvirtino jėzuitų istorikas Gumpelio mąnymu, popiežiaus viešas išsikimimas būtų tik pabloginęs padėtį ir atėmęs iš Bažnyčios galimybę tyliškai padėti žydoms. Patentų Katalikų Bažnyčiai padėjo išgelbėti šimtus tūkstančių žydų“. Savo tvirtinimą jėzuitų istorikas tvirtina Nyderlandų pavyzdžiu; į šios šalies vyskupų viešą protestą buvo atsakyta ir atsivertusių

is judaizmo katalikų deportacija.

Siūloma sudaryti bendrą darbo grupę

Vatikanas pasiūlė sudaryti bendrą žydų ir katalikų mokslininkų grupę, kuri išnagrinėtų Antrojo pasaulinio karo liudijimų dokumentus ir aiškiau nustatytų Vatikaną vaidmenį naikinant žydas. Kovo 26 d. Tarptautinio katalikų ir žydų ryšių komiteto paskelbtame bendrame pareiškime teigiama, jog tokį pasiūlymą pateikė už dialogą su žydais atsakingas kardinolas Edward Cassidy, kuris sykiu yra vienas iš dviejų ryšių komiteto pirmininkų.

Kardinolas pasiūlė sudaryti ekspertų komandą, kuri peržiūrėtų paskelbtą Vatikaną medžiagą ir, jeigu būtų neaiškumų, imtųsi tolesnių tyrimų. Kardinolas E. Cassidy taip pat atskleidė, kad kurias kritines pastabas dėl Vatikaną dokumento „Soa“ klausimu. Jis atrėpė dėmesį, jog Vatikanas šiame dokumente daro skirtumą tarp „Bažnyčios“, kaip teologinės sąvokos, ir realių bei žmogiškų „Bažnyčios sūnų bei dukterų“. Žydų pasaulio kongreso (World Jewish Congress) Gorbis vice-prezidentas Gerhardas Riegneris, atstovaujamas žydoms, pareiškė abejodami dėl Vatikaną pateikto požiūrio į popiežiaus Pijaus XII vaidmenį „Soa“ metu.

„Bažnyčios žinios“,
1998 m., Nr. 7

• Didžiausia gyvenimo dalis praena, mums darant klaidas, didelė — nieko neveikiant, o visas gyvenimas — darant ne tai, ką reikia.

Seneca

Danutė Bindokienė Daug kalbama, mažai daroma

Šio mėnesio pradžioje Jungtinių Tautų Karo nusikaltimų tribunolas Hagoje pradėjo svarstyti pirmojo serbo, apkaltinto genocidu Bosnijoje-Herzegovinoje, bylą. Tuo metu Romoje vyko JT narių atstovų suvažiavimas, mėginęs apibendrinti ir suderinti statutą, pagal kurį ateityje būtų teisiami ir baudžiami nusikaltėliai, savo baisius darbus dangstę „karo veiksmų“ pretekstais.

Romėje daugiau kaip 160 valstybių vadai arba jų atstovai buvo pasiryžę įkurti visai laiką Tarptautinį kriminalinį teismą, kuris ateityje svarstytų genocido bylas ir baustų nusikaltėlius. Deja, ne visos suvažiavimo dalyvės sutiko pasirašyti nutarimus, tad skilimas svarstybose išsilo, dar joms net gerai neprasidėjus. Įdomu, kad tarp nepasirašančių yra ne tik Kinija, Indija, bet ir JAV.

Vašingtonas rūpinasi, kad ateityje genocidu gali būti apkaltinti ir Amerikos kariai, jeigu karo veiksmuose būtų žūti civiliai gyventojams. Antra vertus, svetima valstybė gali amerikiečius apkaltinti vien iš neapykantos ar priešiško nusistatymo. Verta pabrėžti, kad Europos Sąjungos kraštai stipriai rėmė tokio tarptautinio tribunolo įkūrimo idėją, nes europiečių atmintyje dar neišblėsus nacių ir komunistų režimo siaurėjimas. Už nutarimą pasisakė ir savo parašais patvirtino daugiau kaip 50 valstybių, įskaitant Kanadą, Didžiąją Britaniją ir Vokietiją, tad JAV priešiškas daro keičiau atrodė, nes paprastai Vašingtonas, Ottawa, Londonas ir Bonn dirba ir galvoja vienin-gai.

Apskritai, svarstomas statusas buvo gan abstraktus ir vargiai praktiškai šiuo metu pritaikomas (juo labiau bus neveiksmingas ateityje). Kai kas tvirtina, kad didžiųjų nusikaltėlių vis tiek tie nuostatai nebūtų saistę, tad tokie žmonių žudikai, kaip Stalinas, Hitleris, Mao nebūtų patraukti atsakomybei. Net ir įskambios Pol Pot, kurio įsakymais nužudyta milijonai žmonių, būtų galbūt nuo baumės išsisukę. Vargiai tarptautinio tribunolo teismai sulaukytų būsimus tyrimus su juo piktų darbų, nes jie nesijaučia kalti — tik akiai vykdo įsakymus. Kaip pasakė minėtasis serbas dr. Milan Kovacevic pirmojo savo liudijimo teisme metu: „Aš esu nekaltas. Kiekvienas mano veiksmas turėjo rimtą

pagrindą, tad prieš kiekvieną kaltinimą yra logiškas pasiteisinimas“.

Svarstybose ne kartą kilo klausimas: kaip apibūdinti genocidą? Bosnijoje buvo nužudyta apie vienas milijonas žmonių (jau nekalbant apie kankinimus, sulošinimus, išprievartavimus ir kitus baisius veiksmus, atliktus prieš Bosnijos musulmonus ir kroatų; Ruandoje 1994 m. Hutu tautelė išžudė per 800,000 Tutsis genties civilių).

Buvo daromas ypatingas spaudimas iš įvairių tarptautinių moterų organizacijų, kad į nusikaltimų sąrašą būtų įtrauktas išprievartavimas ir smurtas prieš moteris. Tik keistai skamba pasiūlytas šiam slykščiui veiksmui pavadinimas: „priverstinis neštumas“, mat serbų kareiviai ir policininkai vykdė sistemingą Bosnijos musulmonių išprievartavimą, kad tuo būdu būtų apvaisinamos ir priverstos gimdyti serbų kūdikius. Pavadinimas „priverstinis neštumas“ nepriimtinas ir Vatikanui, mat, gali paskatinti abortus. Moterų organizacijos stengiasi, kad smurtas prieš moteris būtų įtrauktas į didžiųjų nusikaltimų sąrašus ir baudžiamas tarptautinio tribunolo, kaip bet kurie kiti genocido veiksmas.

Zinoma, niekas Romoje nekaltėjo apie komunizmo aukas, kurių skaičius taip pat turi daugybę nulių. Nacių atlikti genocido veiksmai buvo svarstyti tuojau po Antrojo pasaulinio karo ir didieji nusikaltėliai atitinkamai nubausti. 1948 m. buvo pasirašyta tarptautinė karo nusikaltėlių baudsmių sutartis, kuri gali būti pagrindas ir naujiems statutams. Išvengusius tuometinio teismo žydiai neatlaidžiai medžiojo po visą pasaulį ir iš dalies dar tebedmedžioja. Jeigu pastarojo dešimtmečio didieji nusikaltėliai būtų buvę padaryti žydų tautai, šiandien tokie tribunolai jau būtų įvykęs faktas ir nereikėtų vilkti kojų, gaisrinant laiką tuščiomis svarstybomis.

Apskritai, atrodė, kad penkiasdešimt metų sovietų imperijoje vykdyti žudymai, kankinimai, tremimai ir kitokio pobūdžio represijos ilgai turės laukti, kol pagaliau ir už juos ateis laikas atsistoti kaltinamųjų suole. Deja, tuomet jau tikrųjų nusikaltėlių galbūt nebus likę gyvųjų tarpe, o „popieriniai teismo sprendimai“ neišpirks kančių.

APDOVANOJIMAI LIETUVOJE

VIOLETA RUTKAIKIENĖ

Apdovanojimai senovėje, kai ordinų ir garbės ženklų nebuvo

Vakarų Europos valstybės turi senas, dar ankstyvaisiais viduramžiais gimusias, apdovanojimų tradicijas. Pirmųjų apdovanojimų atsiradimo šaknų Europoje galetume ieškoti jau 12 a. Ispanijoje, 13 a. Švedijoje, tačiau gausiausiai apdovanojami buvo kuriami 14-15 a. Anksčiausia 1349 m. buvo įkurtas „Keliaraišio ordinas“ (Order of the Garter) Anglijoje. Netrukus anglų pavyzdžiu, 1352 m. prancūzai įkūrė „Zvaigždės ordiną“ (Order of the Star), o „Aukso vil-

nos ordinas“ (Order of the Golden Fleece) apie 1429 m. įkuriamas Burgundijoje, „Dramblio ordinas“ (Order of the Elephant) atsiranda apie 1462 m. Danijoje. Istorijos tyrinėtojai mini „Slibino ordiną“, kuris buvo Karolio IV (1316-1378 m.) įkurtosios draugijos aukščiausias ir garbingiausias apdovanojimas. Ne visi jie išliko iki mūsų dienų, kai kurie visai išnyko, kiti pakeitė išvaizdą, tradicijas ir tik kelias jų, kaip „Keliaraišio ordinas“ Anglijoje, „Aukso vilnos ordinas“ Ispanijoje ir Austrijoje, „Dramblio ordinas“ Danijoje, tebegyvuoja ir šiandieną. Lietuva iki savarankiškos

valstybės atstatymo 1918 m. savo apdovanojimų neturėjo. Pirmasis lietuviškas apdovanojimas Vycio Kryžius buvo įsteigtas 1919 m., o visų Lietuvos ordinų, medalių ir pasižymėjimo ženklų įstatymas įsigaliojo 1930 m. ir veikė iki 1940-ųjų metų, t.y. iki sovietinės okupacijos. 1990 m. atstatius Lietuvos nepriklausomybę, Vycio Kryžiaus ordinas atgaivintas 1991 m. sausio įvykių dienomis, o visas lietuviškų ordinų, medalių ir pasižymėjimo ženklų įstatymas tų pačių metų rugėpyje.

Apdovanojimų arba ordinų atsiradimas Europos valstybėse ankstyvaisiais viduramžiais glaudžiai siejasi su krikščionybės platinusiu riterių ir vienuolių draugijų, taip pat vadinamųjų ordinų, atsiradimu. Baltų tautos artimai susidūrė su Kryžiuočiu bei Kalvijuočiu ordinai ir jiems atkakliai priešinosi. Riterių ir

vienuolių draugijų nariai dėvėjo vienodus rūbus bei siaustus su tam tikrais, dažniausiai išsiuvinėtais, ženklais, o už patinėjimus ir nuopelnus, pasiekiant krikščionybės, riteriai bei vienuoliai buvo apdovanojami draugijų garbės ir pasižymėjimo ženklais — ordinais.

Senovės Lietuvoje ordinų ir tokių garbės ženklų teikimo tradicijų nebuvo, tačiau jau ir tada formavosi tam tikri apdovanojimų už nuopelnus ir pasižymėjimą papročiai, išreikšiantys vieno ar kito valdovo pagarbą bei pripažinimą atsivadavusiems ir ištikimiems kovų bendražygiams, didiejiems ir narsygiams kariais, išmintingiems vadams. Musų valdovai įvairiomis brangiomis dovanomis apdovanojė darytiems karais, ištikimais bendražygiams, dvariškiams, garbinusiems svečius ir tolimų šalių palivjuočių ordinai ir jiems atkakliai priešinosi. Riterių ir

vams bei karaliums pagarbos ir pripažinimą. Tokios dovanos neretai pasitarmaudavo, sprendžiant sudėtingiausius valdymo reikalus, dažnai atsidavė diplomatinis kelias ir sunkiausias susitarimus ar suvedavo į derybas ir net padėdavo savo pusę patraukti priešus.

Istoriniai šaltiniai pasakoja, kaip Lietuvos didysis kunigaikštis Mindaugas sugebėjo sumaniai įveikti vidaus ir išorės priešus, siekdamas suvienyti lietuvių žemes ir įtvirtinti valstybę. 1249 m. prieš Mindaugą susidarė galin-gia sąjunga. Voluinės kunigaikštiai ir jotvingiai išvertė iš pietų ir užėmė Slaniją bei Volkovyską, sukilę žemaičiai vargino iš vakarų pusės, o iš šiaurės išvertė didelę kryžiuočių kariuomenę. Mindaugas buvo apsuptas savo sostinėje. Nors priešai neįstingė paimti Mindaugą tvirtovės, tačiau kryžiuočiai nuo

jos neatsitraukė. Suprasdamas ir apskaičiavęs, kad pasitraukus iš sąjungos stipriausiam priešui, o tokiu laiką savyčiuoms reikalams, dažnai atsidavė diplomatinis kelias ir sunkiausias susitarimus ar suvedavo į derybas ir net padėdavo savo pusę patraukti priešus.

Nuolat mūsų kraštą puldinėjantys kryžiuočiai pasauliui skelbė, jog puola Lietuvą, norėdami ją apkrikštinti. Tačiau iš tikrųjų to neskubėjo daryti ir netgi slapta trukdė

priimti krikštą, nes, lietuviams pasikrikštijus, kryžiuočiai būtų neturėję pagrindo grobti žemes ir skriausti lietuvių žmones. Skriaudiamų lietuvių dejonės pasiekdamo mūsų krašto valdovus ir didikus, kurie, nuskriaustųjų skundus išgirdę, sugebėjo juos iškelti tarptautiniu lygiu Europoje. 1414-1418 m. Šveicarijos mieste Konstancoje vyko bažnytinis susirinkimas, vienas iš garsiausių istorijoje. Jame buvo svarstomi svarbūs bažnytiniai reikalai bei įvairūs Europos valstybių klausimai, jų tarpe lietuvių, lenkų bei kryžiuočių byla. Šiai bylai iškelti ir vesti atvyko speciali delegacija, gavusi nuo Vytauto ir Jogailos įgaliojimus. Su savimi jie vežėsi įvairių brangių dovanų tam reikalui paremti. O šventosios Romos imperatoriui Zigmantui buvo pasiūsta speciali dovana — Lietuvos gieri tauras. (Bus daugiau)

PIRATAI DAR NEIŠNYKO

B. STUNDŽIA

Žinome iš istorijos, dažnas skaitė ar matė filmus apie porą šimtmečių trukusį piratų siautėjimą. Iš tikro piratavimas nepasibaigė, tik ilgainiui pakeitė užpuolimų būdus. Nebėra piratų, ginkluotų patraskomis ilgastiebių burlaivių, nes juos pakeitė greitai motorlaiviai, pripučiamos valtyės. Nereikalingi ir kardai, durklai, nes jų vietoje naudojami automatiniai šautuvai, kartais lengvieji kulkosvaidžiai ir granatos. Deja, pagal tarptautinius nuostatus, prekybos laivuose neturi būti ginklų.

Seniau didžiausia piratų „veikla“ vyko Karibų jūroje, kuri buvo vadinama Ispanijos svarbiausia, nes per ją turtai iš Pietų, Vidurio Amerikos ir Meksikos plaukė į Ispaniją. Dabar tuose vandenyse plaukioja su nuotykių ieškiančiu jaunimu modernūs ilgastiebiai burlaiviai, pilni puošnių turistų keleiviniai laivai, jachtos, o pakrantėse ir įvairiuose salose daug kas vasaroja.

Tačiau Karibų jūroje, Bahamų salyne, Pietų Atlante ir Viduržemio jūroje mažos piratų gaujos iš 2-3-4 vyrų užpuola ištaigingas jachtas ir turistinius motorlaivius. Pasitaiko, kad, užgrobę mažuosius laivus, igulas išstumia už borto, jachtas paskandina, o motorlaivius panaudoja narkotikų ar ginklų pergabavimui. Karibų jūroje saugumą stengiasi prižiūrėti JAV Pakrančių apsaugos laivai, o kitur nėra kam.

Jeano Marc 55 ir Susane Turgeon 46 metų, su savo 40 metų jachta buriuojanti apie pasaulį, prieš Kalėdas atsirado Kolumbijos pakrančių vandenyse, netoli Karatagenos uosto. Kalėdų vakarą prie jachtos priplaukė motorlaivis ir šeši kulkėti vyrai įsibrovė į jachtą. Abu buriuotojai buvo surišti, jų akys užrištos. Piratai jachtoje nerado daug pinigų, tad pasiėmė, ką rado vertingesnio, bet igula nekentėjo, vyrui su „mečete“ (ilgu peiliu) nukirto dalį pėdos, o moteriškai sužalojo veidą. Piratams nuplaukus, keleiviai išsilaisvino ir su pagalbine valtimi nuplaukė į krantą, kur jiems buvo suteikta pirmoji pagalba. Kitą dieną jie nuburiavo į Kartageną, kur jiems padėjo apsitvarkyti kiti buriuotojai.

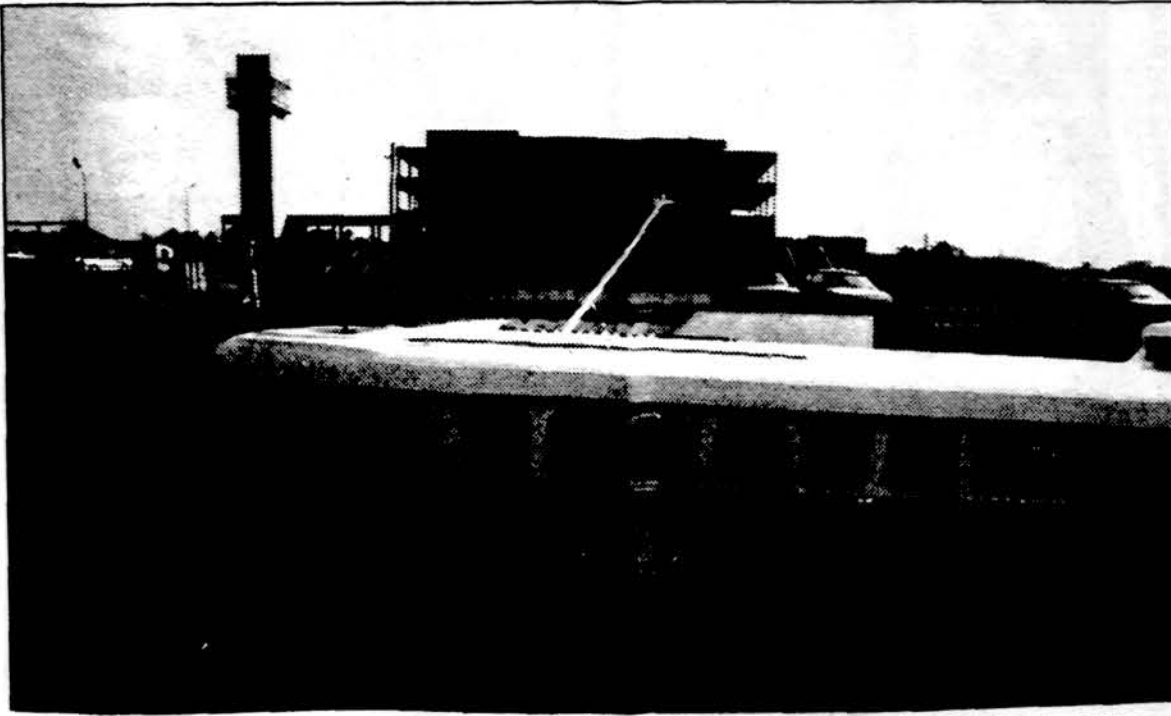
Viduržemio jūroje vienai

anglų porai išnuomota jachta ramiai buriuojant palei Graikijos Korfų salą, keli vyrai, ginkluoti šautuvais ir granatomis, įsivertė į jachtą. Gauja pagrobė asmeninius daiktus ir navigacijos įrangą. Juos išgelbėjo Graikijos pakrančių apsaugos laivas. Graikijos valdžia stengiasi apsaugoti, ypač nuo Albanijos piratų buriuotojų, plaukiančius apie Korfų ir kitas salas.

Kas kita dabar Indijos vandenyne, Malakos sąsiauryje, Indonezijos ir Filipinų salynuose, kur piratai darbuojasi didesnėmis gaujomis, 10-20 vyrų, naudoja greitlaivius, pripučiamas valtis ir apiplėšia didelius, keliolikos tūkstančių tonų laivus. Neseniai buvo apiplėštas Lietuvos jūrų laivininkystės bendrovės laivas „Algirdas“, gabenantis krovinį į Singapūrą.

Platesnį aprašymą apie piratų užpuolimą Klaipešos dienraštyje pateikė žurnaliste Zita Tallat-Kepšaitė. Laivas „Algirdas“, plaukiantis iš Kalkutos į Singapūrą, gegužės 10 d. 3 val. nakties, buvo užimtas piratų. Jie įsakė sustabdyti pagrindinį variklį ir privertė kapitoną visus jūrėjus sukviesti į valgyklą. Ten jiems uždėjo antrankius, rišo vieną prie kito, guldė ant grindų ir uždengė galvas. Antrasis kapitono padėjėjas Aurimas Šarachovas bandė pasislėpti ir buvo nuo sienos atsokusius kulkosvaidžius sužeidęs. Jis dar spėjo išksti į jūreivio Kieso kajatę, kur jam su rankšluosčiu aptvarstė žaidžą. Piratai privertė kapitoną pašaukti į valgyklą ir sužeistą Aurimą, kuriam trinktelėjo per galvą ir kraujuojanti paguldė ant grindų. Visi jūrėjai buvo šautuvų buožėmis apdaužyti ir dažnas galvoje, kad juos sušaudys. Jie pastebėjo, kad piratai vilkėjo slegiamos spalvos dražius, tiksliai vykdė savo vado įsakymus, lyg tai būtų karinis dalinys. Pareikalavus sustabdyti pagrindinį variklį, jiems buvo paaiškinta, kad pirma reikia paleisti atsarginį variklį, nes kitaip nebus laive šviesos. Pasitarę su krante esantiu vadu, piratai sutiko su tuo pasiūlymu.

Piratai, norėdami igulai įvaryti daugiau baimės, dažnai šaudydavo. Po kelių valandų laive pasidarė tylu. Jau gerokai prašvitus, pavyko atsirišti, nuimti antrankius ir pagelbėti sužeistam Aurimui. Buvo bandyta ieškoti pagalbos net ir raketas šaudant,

Birželio 15 d. plaukiojimo sezoną pradėjo akcinės bendrovės „Nemuno laivininkystė“ garlaivis. Jis plukdo keleivius į Baltijos pajūri.

bet niekas neatsiliepė, išskyrus Tailandą, kur nepavyko angliškai susišnekėti. Ilgainiui pavyko susirišti su Lietuvos jūrų laivininkystės bendrovės budinčiu pareigūnu. Apie 17 valandą prie „Algirdo“ priplaukė karinis Tailando greitlaivis ir sužeistą kapitoną padėjėją išgabeno į liginę, kur jam padarė plaučių operaciją.

Laivo „Algirdas“ kapitonas V. Cvelovas mano, kad piratai, jau išplaukiant iš uosto, žinojo, jog laive yra maždaug 50 milijonų dolerių vertės odinių moteriškų paltų ir striukių krovinių. Matomai, piratai per ilgai laive neužsibuvo, nes pradėjo švisti, ar kas juos išgąsdino, kad tyliai paliko laivą. Jūreiviai spėjo, kad į laivą slapta galėjo patekti ginklai ir narkotikai, kurių piratai ieškojo. Singapūre Tailando karo atšakė spėjo, kad tai galėjo būti Indonezijos pakrančių apsaugos karių darbas.

Piratai laive pagrobė 17,500 dolerių grynais ir apie 4,500 dol. daiktus.

Sužeistas antrasis kapitono padėjėjas Aurimas Šarachovas jau grįžo iš Tailando liginės ir taisosi pas savo tėvus Panevėžyje. Pasakojo, kad liginėje geresioji puikiu gydimu ir slaugymu.

Nesisekė ir Singapūro laivui „Hye-Mieko“, plaukiančiam su cigarečių kroviniu į Kolumbiją. Laivą perėmė tarytum Kinijos muitinės greitlaivis ir privertė plaukti į Pietų Kiniją. Pats savininkas iš savo mažo lektuvo matė, kad jo laivas pasuka kita kryptimi. Laivo savininkas buvo pakaltintas vežęs cigarečių kontrabandą į Kiniją. Spėjama, kad Kinijos uostas Pehai yra piratų priebėga. Laivas „Anna Siera“, gabenantis 5 milijonų dolerių krovinį į Filipinus, buvo piratų pagrobtas ir nuvestas į Pehai uostą.

Isikišius Tarptautiniam jūriniam biurui, piratai tą laivą aplėdo, matomai pateko į kalėjimą, bet po 2 metų vėl buvo laisvi. Laivas liko stovėti uoste ir už stovėjimą buvo pareikalauta nemaža suma pinigų. Kipro valstybė, po kurios patogia vėliava laivas plaukė, nesimėmė to įvykio tirti. Apskritai, laivai plaukiantys su taip vadinamomis patogiomis vėliavomis, ar tai Panamos, Handuro, Liberijos, ar Karibų jūros valstybių, nesirūpina tokių laivų apsauga. Prieš kelius metus Indonezijos, Malazijos ir Singapūro valstybės rimčiau susirūpino piratų siautėjimu Malakos sąsiauryje, o ypač po to, kai vienas didelis, pilnai pakrautas laivas, be igulos plūduriavo siaurame sąsiauryje ir sudarė pavojų kitiems laivams. Spėjama, kad Pietryčių Azijoje piratų veiklą tvarko nusikaltėlių sindikatas. Įvairūs

ŠAULIŲ PRIESAIKA KAUNE

1940 m. okupavus Lietuvą, Šaulių sąjungos gretose buvo apie 60 tūkstančių narių. Tai buvo garbingiausia ir gausiausia Lietuvos organizacija, todėl okupantai vieną iš pirmųjų smūgių smogė organizacijai ir jos nariams. Apie 90 proc. šaulių patyrė skaudžią sovietinio genocido ranką. Šauliai buvo persekiojami, suimami, žudomi... Tūkstantai šaulių nesulaukė 1990 metų kovo 11-osios dienos.

Kaip ir mūsų valstybei ir tautai, birželio 14 d. Šaulių sąjungai yra skausminga, todėl Kauno apskrities Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės vadovybės sprendimu, ši diena buvo paskirta naujiems nariams priesaiką duoti.

Iškilminga rikiuote šauliai ir kandidatai pasiekė Vytauto Didžiojo Karo muziejaus sodelį – tradicinę priesaikos davimo vietą. Netrukus sodelyje nuvilnija iškilmingi priesaikos žaidžiai: „...prisiekiau visagalo Dievo ir lietuvių tautos aki-vaizdoje...“ Po priesaikos kiekvienas naujasis šaulys priklausęs bučiavo vėliavą ir pasirašė po priesaikos tekstu. Dabar jie pilnateisiai LŠS nariai ir duota priesaika pareigoja juos laikyti priesaikos reikalavimų ir nuo jos atleisti gali tik mirtis.

Kauno apskrities šaulių rinktinės vadas ats. vyr. leitenantas R. Dunauskas pasveikino bei padėjo naujiems rinktinės nariams ir pasiūlymą, kad rinktinė pagausėjo 28 nariais. Jis pasirašė visų rimtai įsijungti į šaulišką darbą ir svarbiausia mūsų pareiga yra, kad ateityje Lietuvoje daugiau nebūtų naujos birželio 14 – Gedulo ir vilties dienos, kurios pasekmės buvo skausmingos tautai

kroviniai prapuola kartu su laivais. Vėliau tie laivai vėl pasirodė perdažyti, su perdirbtais dokumentais ir kitais vardais, vėl suranda krovinį ir vėl prapuola.

Pagal Londone esančio Tarptautinio jūrinio biuro (IMO), kuris turi piratų sekimo įstaigą Malazijos sostinėje Kuala Lumpur duomenis, buvo gauti pranešimai apie 1997 m. 252 ginkluotus laivų užpuolimus. Manoma, kad ne visi užpuolimai pranešami, nes vengiama ilgiau stovėti uostuose, kur laivui viena diena kainuoja apie 10,000 dolerių.

Senais laikais saugią laivininkystę jūrose užtikrindavo galingas Anglijos laivynas, nes buvo sakoma, kad „Britanija valdo bangas“. Britų imperijai subyrėjus, iš jos susidarė nemažai nepriklausomų valstybių su plačiais pakrančių teritoriniais vandenų plotais, nėra kam saugoti jūrų kelių.

ir juntamos iki šių dienų. Prisiekiusiuosius taip pat pasveikino ir priesaikos davimo ceremonijoje dalyvavęs SKAT Kauno apskrities teritorinės rinktinės vadas majoras P. Urobonavičius. Jis sakė, kad tiek savanorių, tiek šaulių siekiai bei uždaviniai vienodi, todėl turime bendromis jėgomis stiprinti ir ginti Lietuvos Nepriklausomybę, ugdyti tautos gerovę.

Po sveikinimo kalbų abu vadai padėjo gėles prie Nezinomojo Kareivio kapo, Laisvės paminklo ir Šaulių įkūrėjo Vl. Putvio-Putvinskio biusto.

Vėliau šauliai su naujaisiais bičuliais dalyvavo renginiuose, skirtuose paminėti birželio 14 dieną dalyvavo šv. Mišiose, paminklo genocido aukoms atminti palaiminime ir skulptūros „Angelas“ atidengime Petrašiūnų kapinėse, padėjo gėles su Gedulo ir vilties diena susijusiose atmintinose vietose. Tikėkimės, kad tokių dienų Lietuvos istorijoje ateityje nebus.

LŠS Garbės šaulys S. Ignatavičius

Šauliai, liepos 17 d. (Elta) – Vidaus reikalų ministerijos spaudos ir informacijos skyriaus pranešimu, kelią į dvi slėptuves, kuriose buvo 278 gabalai sprogstamosios medžiagos, Šaulių zonos Organizuoto nusikalstamumo tyrimo tarnybos pareigūnams „parodė“ operatyvinę informaciją.

Nors specialistai oficialios išvados dar nepateikė, manoma, kad aptiktieji sprogmenys yra trotilas. Beje, 250 kilogramų sveriančio radinio vertė juodojoje rinkoje yra apie 12,500 JAV dolerių, nes vienas trotilo kilogramas paprastai parduodamas už 50 dol.

CLASSIFIED GUIDE

SKALBIMAI

IVAIRŲ
ELEKTROS
ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turis Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
SALDYTUUVUS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VĖSINTUVUS.
H.DECKYS
TEL. 773-585-8624

FOR RENT
1 & 2 bedrm. Heated, newly
decorated Golf view apartments.
Available now!
Call: tel. 1-708-448-1022 or
1-773-737-6538.

Nerūkantis pensininkas
ieško kambario prie šeimos.
Marquette Parke arba
Mt. Greenwood apylinkėje.
Tel. 773-472-1249.

RIVERDALE AUTOMOTIVE
Padėsim parduoti, suremontuoti arba
pigiai nupirkti automobilių, motociklų
arba auto-varžytines. Padėsim persiūti
automobilių, motociklų ar komercinę siuntą
į Lietuvą. Reikalingas skardininkas.
Tel. 708-281-8586.

NEKILNOJAMO TURTO

GREIT PARDUODA
RE/MAX
REALTORS
(773) 536-5959
(708) 425-7160

RIMAS LSTANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Skambinkite
į Lietuvą už
45 centas už minutę
24 val. per parą
iš namų ir iš bet kur
kainu ta pati.
Susikabinkite lietuviškai
1-888-615-2148
1-630-257-8652
ATLANTIC
Express Corp.
AUTOMOBILIS
Telegroup

Skambinkite
DRANGE!
773-585-9500

Šaulio priesaika.

Keleiviniai, šią vasarą atplaukė „Raketa“ iš Kauno į Nidą.

Naujieji Kauno Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės nariai išrikuoti priesaikai.

DĖL PREZIDENTO VETO

Alfa Mykolėnas „Draugo“ 1998 liepos 21 dienos laišku skyriuje stebisi Lietuvos Respublikos prezidento Valdo Adamkaus laikysena, vetuojant Seimo priimtą įstatymą, ribojantį buvusių KGB kadrių pareigūnų dabartinę veiklą Lietuvos valstybinėse ir privačiose įstaigose. Kai kurios A. Mykolėno prielaidos reikalingos patikslinimo.

Lietuva skinasi kelią į teise pagrįstą valstybę, kuri vadovaujasi tautos referendumu priimta Konstitucija, o prezidentas yra jos užtikrintojas. Peržiūradamas ir pasirašydamas Seimo priimtus įstatymus, jis turi remtis Konstitucija. Prezidentas ir jo patarėjai tą pareigą atlieka nuosekliai ir sąžiningai. Per vos penketą kadencijos mėnesių prezidentas vetavo 3 ir atsisakė pasirašyti 7 įstatymus.

Problema yra, kad Seimo paruoštuose įstatymuose pasitaiko netikslumų ir prezidentas stengiasi valstybę nuo to apsaugoti. Panašiai atsitiko ir su Seimo priimtu „dekalogizacijos“ įstatymu. Visų pirma, įstatymas ne vien prezidento, bet, kaip rašo Lietuvos spauda, ir ministro pirmininko bei Aukščiausio teismo teisinių nuomone, turi prasilenkimų su Konstitucija ir prieštaravimų tarptautinei teisei. Tai aiškiai pabrėžė prezidentas, vetuodamas įstatymą ir siūlydamas Seimui pasitikrinti su Konstituciniu teismu, o įstatymo išgaliojimą atidėti iki sausio mėnesio, kad per tą laiką būtų galima viską patikrinti ir suderinti.

Liepos 23 d. spaudos konferencijoje Gediminas Vagnorius pripažino, kad kai kurios „KGB įstatymo“ nuostatos kelia abejonių, kaip prieštaraujantis Lietuvos Konstitucijai ir tarptautinėms normoms. Kadangi įstatymo išgaliojimas atidėtas, jo nuomone, bus pakankamai laiko klaidas ištaisyti.

Kaip tik to ir siekė prezidentas Adamkus, vetuodamas šį įstatymą.

Vytautas Germanas
Lisle, IL

NEATSAKINGA LIETUVOS VALDŽIOS POLITINĖ EKONOMIJA

Kai Rusijos kariuomenė paliko Lietuvą po 50 metų okupacijos, Lietuvos ekonomija buvo nualinta. Reikėjo skolintis pinigų iš užsienio. LDDP valdžia paskolas neatšakingai išmetė valdžios aparato didinimui ir neiškiems asmeniškiesiems uždaviniams. Konservatorių koalicinė valdžia palaiko išpūstą valdžios apsaugą per valstybinių imonių išpardavimą užsieniui.

Jonas Rugelis
Maywood, IL

LIUANIKA PAKILO RYTE, NE VAKARE

Visada, kai išgirstu Lituaniškos vardą, man gerai prisimena, kaip dalyvavau jos palydėjime Brooklyno Bennett

Daugumoje kraštų telekomas yra vienas iš pagrindinių pramonių. Dabar Lietuva tos pramonės nebeturės.

Lietuvos žmonės nebalsavo už valdžias, kurios išsiskolintų. Jie tikėjosi geresnių valdžios veiksmų. Gal būtų, sovietinis nualinimas neprirenę žmonių į valdžią. Tokiu būdu turi būti prarastas referendumas, ipareigojantis Lietuvos valdžią neišleisti daugiau pinigų negu gaunama mokesčiais.

Iki šiandien Lietuvos valdžios pridarė daug žalos savo kraštui. Bet tai nereikia, jog dalykai nepagydomi. Iš neturto bebautanti valstybė turi būtina subalansuoti valstybinį biudžetą. Tai labai gerai suprato Lietuva 1918-1940 metais. Kodėl ne dabar?

Saulius Šimoliūnas
Detroit, MI

LIETUVOS KARIUOMENĖ

Teisingai išsireiškė „Draugui“ laiškuose Juozas Navickas ir Antanas Pauzuolis. Padėtis ir sudėtis Lietuvos kariuomenėje turi keistis. Karo atveju svetimauciu kariuomenės pagrindas turi būti lietuviai. Lietuvos prezidentas, kaip kariuomenės vyriausios konstitucinis vadovas, yra atsakingas už Lietuvos saugumą. Jis kartu su savo patarėjais išsivijęs kariškiais ir Lietuvos kariuomenės vyriausiu štabu, turi paruošti reikiama planą, kad kariuomenės stotų dauguma lietuvių naujokų, nuodugnai tikrinti jų sveikatą ir mažinti įvairių išimčių skaičių miestelėnams. Iš 10 naujokų, 8 turėtų būti lietuviai.

Visą tą stabdo patriotizmo ir tautiškumo sąmonės trūkumas naujokuose. Jų per daug negalima kaltinti, kadangi jo nedaug turėjo, ir jų tėvai dėka sovietinio palikimo. Tikėkimės, kad laikas dirba patriotiškės Lietuvos labui.

Salia to, Lietuvos kariuomenė ar kariniai savanorių daliniai turi stipriai ruošis galiama partizaniniam karui. Tik žinodami, kad gaus gerą kruviną nosį, slavai pagalvos, kad neapsimoka muštis su lietuviais, kad gal jau užteks prigrobtų lietuviškų etninių žemių. Jie žino, kiek mūsų partizanai jų priguldė 1944-1954 metų kovose.

Jonas Rugelis
Maywood, IL

Philadelphijos Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos abiturientai su savo mokytoja. Iš k.: Daina Macionaitė, Aidė Gedeika, mok. Danutė Surdenienė, Gintautas Stibrys ir Kovas Juška. Nuotr. R. Gedeikos

Field oro uoste. Tos liepos 15-osios rytas man ypač gyvas todėl, kad mano tėtis mane prikėlė apie 4 val. ryte ir liepė skubiai rengtis, nes nuo tos vietos, kur mes gyvenome, buvo apie valanda kelio, net ir dėdės Pijaus Šalinsko naujuoju automobiliu. Dar pykau, kam taip anksti prikėlė, bet buvau patenkinta, kai atsiradau tūkstantinėje lietuvių minioje. Mačiau, kaip Lituaniška sunkiai riedėjo taku. Jos variklis nepaprastai garsiai urzgė. Visi emė baimintis, ar pajęs pakilti. Bet kai ji pagaliau emė pamažu, kad ir gan sunkiai, atsiplešti nuo žemės ir kilti aukštyn, džiaugsmas buvo didžiulis. Ilgais plovimais ir džiaugsmo ašaromis išlydėjome ją į rytus. Tai buvo 6:24 val. ryte. Man tais metais buvo dar nesuėję penkiolika, bet viską atsimenu kaip šią dieną.

Labai nustebau paskaičiusi „Draugo“ liepos 15 d. laidoje A. Balašaitienės rašinį, kuriame ji sako, kad Lituaniška pakilo vakare. Tai nesamoni! Gaila, kad autorė, gal per skubėjimą, nespėjo patikrinti faktų ir tokią klaidą įvėlė.

Ona Vasiliauskaitė-
Juozenienė
Plainview, N.Y.

AR VALDAS ADAMKUS YRA SŪNUS PALAIDŪNAS?

Jau nuo seniai priimta, kad rašinio antraštė turi atitikti jo turinį arba pasirinktą temą. Kalbėtojai, prieš pradėdami paskaitą, paprastai pateikia klausytojams savo kalbos tikslą. Net kunigo pamokslas bažnyčios biuleteny turi pavadinimą ir paprastai lieka temos ribose.

Deja, to reikalavimo neįspildė Anne-Marie O'Neil, Craig Mellow ir Barbara Sandler savo straipsnyje „People“ savaitraščio 8/m birželio 29 d. laidoje, 129 psl. Jie savo rašinį apie Lietuvos prezidentą Valdą Adamkų pavadino „Prodigal President“, kas lietuviškai reikštų išlaidus, išeikvojas, o evangelijoje net pavartotas kaip sūnus pa-

leikūnas (Luko XV-11-32). Tačiau, net du ar tris kartus perskaitęs tą straipsnį, niekur neradau užuominos apie Lietuvos prezidento bet kokį išlaidumą, turtų švaistymą, lėbavimą ar palaidūnytę. Jie netgi prieštarauja straipsnio pavadinimui, pažymėdami, kad Adamkai gyveno kukliame trijų miegamųjų bute, viename Čikagos priemiesčių ir kad jis atvyko į šį kraštą su penkais doleriais kišenėje.

Jeigu rašinio užvardinimu autoriai turėjo galvoje prezidentų kelių dešimtmečių nebuvimą namie – savo tėvynėje Lietuvoje, tai tas irgi neatitinka teisybės, nes, pačių autorių teigimu, Valdas Adamkus, „dirbant su EPA, išnaudojo kiekvieną progą grįžti tėvynėn, bendradarbiaudamas gamtos apsaugos projektuose ir kalbėdamas savo tėvynainiams per Amerikos Balsą“.

Taigi tvirtai galima teigti, kad Valdas Adamkus niekuomet nebuvo „sūnus palaidūnas“ ir, kad savo straipsnio antrašte Lietuvos prezidentui autoriai padarė „meškos patarnavimą“, nepaisant, kad apskritai jame apie prezidentą atsiliepiama labai gerai bei teigiamai. O gal jie tik padarė neapgalvotą klaidą?

O kad Lietuvos prezidentų rezidencijai Turniškese remtuoti prireiks net 2.5 milijono litų, tai nėra Valdo Adamkaus kalte, kas jau yra viešai pripažinta.

Jonas Šarka
Omaha, NE

NEPASTEBĖJO „DRAMBLIO“

Perskaičius Edos Bražnie-
nės „Korespondencijos patik-

Aš žengiu pro vartus.
Ranką paduokit, mielieji draugai!
Aš esu su jumis, pas savo Tėvą esu.

A.†A.
JONAS VITAS

Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1998 m. liepos 24 d., 3:30 val. p.p., sulaukęs 66 metų. Gimė Lietuvoje, Vilkaviškyje. Amerikoje išgyveno 47 metus.

Nuliūdę liko: žmona Gražina Memėnaitė, duklė Alida Vitaitė, sūnus Robertas, marti Gaile, anūkas Paulius; motina Ursulė Vitiėnė, sesuo Danutė Petrauskienė ir jos duklė Jelena Abela su vyru Ron, bei kiti giminės Kanadoje. Velionis buvo sūnus a.a. Jono ir brolis a.a. Vytauto. Priklausė Lietuvių Skautų sąjungai, buvo skautas vytis; taip pat priklausė Society of Mechanical Engineers. Velionis pašarvotas liepos 28 d., antradienį nuo 3 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St. Laidotuvės įvyks liepos 29 d., trečiadienį. Iš laidojimo namų 10 val. ryto velionis bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 10:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių laidotuvės privačios. Velionio palaikai bus palaidoti Vilkaviškyje. Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose Mišiose.

Nuliūdę: žmona, duklė, sūnus su šeima, motina, sesuo su šeima.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus, tel. 1-800-994-7600.

A.†A.
BRONIUS BERŽANSKIS

Gyveno Hinsdale, IL. Mirė 1998 m. liepos 24 d., 11 val. vakaro, sulaukęs 77 metų. Gimė 1920 m. rugsejo 22 d. Lietuvoje, Plungeje. Amerikoje išgyveno 45 m.

Nuliūdę liko: dukterėčia Jonė Rambo, jos vyras Jim ir sūnus Jay; sūnėnas Jonas Beržanskis su žmona Theresa ir jų vaikai Giedra, Rasa ir Daina; svainė Bronė Beržanskienė; artima draugė Maria Karalienė su šeima bei kiti giminės.

Velionis buvo sūnus mirusių tėvų ir brolis mirusios sesers bei mirusio brolio.

Velionis pašarvotas liepos 29 d., trečiadienį nuo 9 iki 10:30 v. ryto Petkus Lemont laidojimo namuose 12401 S. Archer (arti Derby Rd.).

Laidotuvės įvyks liepos 29 d., trečiadienį. Iš laidojimo namų 10:30 ryto velionis bus atlydėtas į Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių laidotuvės privačios.

Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose.

Nuliūdę: dukterėčia ir sūnėnas su šeimomis, svainė ir draugė.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus, tel. 1-800-994-7600.

A.†A.
BALYS BILL RIMKEVIČIUS

Gyveno Čikagoje, IL. Mirė 1998 m. liepos 24 d., Mercy ligoninėje, Čikagoje, sulaukęs 83 metų.

Gimė Lietuvoje, Tytuvėnuose. Nuliūdę liko: duklė Mary Petersen, zentas Peter, sūnus Victor Rimkevičius, marti Annamarije ir Algis Cerekas, marti Marguerite; aštuoni anūakai; daug dukterėčių ir sūnėnų. Velionis buvo vyras a.a. Teresės Jurgelevičiūtės.

Velionis buvo pašarvotas liepos 27 d., pirmadienį nuo 3 iki 9 v.v. Palos-Gaidas laidojimo namuose, 11028 S. Southwest Hwy. Laidotuvės įvyks liepos 28 d., antradienį. Iš laidojimo namų 9 val. ryto velionis bus atlydėtas į Our Lady of the Woods bažnyčią, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę liko: duklė, sūnūs, anūakai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. David Gaidas, Jr., tel. 1-708-974-4410.

A.†A.
EUGENIJUS VAIŠVILA

Gyveno St. Petersburg, FL, anksčiau Čikagoje, Gage Park apylinkėje.

Mirė 1998 m. liepos 23 d., 4:48 val. p.p., sulaukęs 89 metų. Gimė 1909 m. vasario 27 d., Ukrainoje, Nezin mieste. Amerikoje išgyveno 49 m.

Nuliūdę liko: žmona Kazimiera Poškiūtė, dukterys Ramutė Barnish ir Dalytė Nowick su šeimomis; Lietuvoje brolis Jurgis su šeima, brolio dukra Mirga Vaišvilaitė ir sesuo Galena Novikienė; draugai ir pažįstami.

Priklausė St. Petersburg Lietuvių klubui. Velionis bus palaidotas liepos 29 d., trečiadienį po religinių apeigų prie karsto šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, vaikai, anūakai, brolis ir sesuo su šeimomis.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus, tel. 1-800-994-7600.

A.†A.
HELEN HESKE

Gyveno Brighton Parko apylinkėje, Čikagoje. Mirė 1998 m. liepos 25 d., sulaukęs 69 metų.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 43 m.

Nuliūdę liko: sūnus Norbert Heske, seserys Mary Brueggemann, Helga Bucys, jos vyras John ir brolis John Heske; daug dukterėčių ir sūnėnų.

Buvo Palmer House viešbučio tarnautoja 25 metus. Velionė pašarvota liepos 28 d., antradienį nuo 4 iki 9 v.v. Frank Becvar & Son laidojimo namuose, 6541 S. Kedzie.

Atsisveikinimas liepos 29 d., trečiadienį 7 val. vakaro Lietuvių Ev. liuteronų Teviškės bažnyčioje, 6641 S. Troy Ave. Laidotuvės įvyks liepos 30 d., ketvirtadienį 10 val. ryto po religinių apeigų Teviškės bažnyčioje.

Velionė bus palaidota Bethania kapinėse. Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: sūnus, seserys, brolis ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Lack ir Sonūs, tel. 773-434-1700

Malonu susitikti su senokai bemaitytais pažįstamais, o ypač kai jie iš Tėvynės. Iš k.: Ed. Čapas, A. Klimas (Vilnius), A. Balašaitienė, P. Slutienė ir A. Ilginis (Vilnius). Nuotr. Vl. Bacevičiaus

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Dėmesio kanadiečiams, „Draugo“ skaitytojams! Administracija praneša, kad daugiau nebus priimami kanadiškų pinigų čekiai, nes susidaro labai daug problemų, juos iškeičiant — JAV bankai daug iškeičia — JAV bankai daug iškeičia. Malonėkite siųsti čekius tik JAV doleriais.

„Daily Southtown“ laikraštis šios savaitės ketvirtadienio laidoje (liepos 23 d.) pirmame puslapyje išspausdina straipsnį (su konsulo G. Apuoko nuotrauka) apie Lietuvos generalinio konsulato persikėlimą į naujas patalpas Čikagos mieste centre. Naujoji konsulato įstaiga bus atidaryta nuo rugpjūčio 17 d., bet dalį laiko skyrus veiks ir Balzeko Lietuvos kultūros muziejuje.

„Saulutės“, Lietuvos vaikų globos būrelis, susirinkimas šaukiamas ketvirtadienį, liepos 30 d., 7 val. v., Pasaulio lietuvių centro konferencijų kambaryje. Narės ir visi prijauciantys prašomi atvykti.

Čikagos Lietuvių pensininkų pirmoji gegužinė per 25 sąjungos gyvavimo metus rengiama rugpjūčio 16 d., sekmadienį, Saulių namuose, 2417 W. 43rd Str. Pradžią 12 val. Bus geras maistas, atsigėrimai, muzika, dovanų paskirstymas ir kiti įvairumai.

Rytas Vygantas, Čikagos lit. mokyklos abiturientas, kalba mokslo metų pabaigos iškilnėse Jaunimo centre.

„Drauge“ gaunamos Pažaislio Muzikos festivalio vaizduotės: apvalginė juosta — koncertai vyksta keturiose bažnyčiose, Pažaislio, Šv. Ksavero, Iguolos ir Šv. Jono Krikštyto. Taip pat Vilniaus Styginis kvintetas ir solistai — V. Noreika, I. Milkevičiūtė, G. Grigorian, S. Marinaitytė. Juostos gerai pagamintos (Pažaislio vienuolyno fondas), įdomios ir suteiks ne vieną malonią atgaivos valandėlę. Kreipkitės į administraciją.

Maironio lit. mokyklos Lemonte mokinyš Aras Dailidė su savo pagamintu Trakų pilies modeliu.

„Margutis II“ visada tarnavo ir tarnaus viskam, kas naudinga lietuviams bei Lietuvai. Visus kultūrinius ir visuomeninius renginius „Margutis II“ skelbia, nereikalaujant apmokėjimo, tačiau mielai priima atsiųstas aukas „Margučio II“ programos išlaikymui ir visada už jas padėkoja. Klausykites „Margučio“ radijo programas penkias dienas savaitėje, nuo 8:00 v.v. iki 8:45 v. vakare, 1450 AM bangomis.

„Moters savaitgalis“ vyks Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, spalio 17-18 d. Numatytos įdomios paskaitos visiems rūpimais klausimais. Jei kas turi naujų pasiūlymų ir patarimų, parašykite į PLC raštine: Bronė Nainienė, 14911 127th Str., Lemont, IL 60439. Rengėjos bus labai dėkingos už dėmesį.

Į Čikagą atvyksta mokslininkai entimologai iš kitių vietovių padėti miestui kovoti su naujų kenkėjų invazija — kinietiškas ilgaragis vabalais, užpuolusiai kai kurių miesto apylinkių medžius. Šiuo metu įvestas karantinas nuo Western Ave vakaruose iki Clark/Dover gatvių rytuose ir Lawrence Ave iki Irving Park Road šiaurėje, nes ten atrasti kenkėjai. Tame plote neleidžiama pjauti medžių šakų ir jas vežti kitur, net jeigu tai būtų audros aplaulyti medžiai. Vietiniai gyventojai prašomi atidžiai apžiūrėti medžius savo aplinkoje — pastebėjus vabalų arba jų vikšrų pėdsakų, tuojau pranešti atitinkamoms miesto įstaigoms.

Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje praneša, kad nuo rugpjūčio 10 dienos pasikeičia adresas ir priėmimo valandos. Naujų LR generalinio konsulato patalpų adresas yra toks: Consulate General of the Republic of Lithuania, 211 East Ontario Street, Suite 1500, Chicago, IL 60611; tel. (312) 397-0382; fax (312) 397-0385.

Lankytojai priimami (naujos konsulato patalpose): antradieniais ir ketvirtadieniais, nuo 2 iki 4 val. popiet; trečiadieniais, nuo 10 val. r. iki 1 val. popiet.

Konsulato patalpose, Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Suite #219, Chicago, IL 60629; tel. (773) 582-5478, priėmimo valandos bus tokios: antradieniais ir ketvirtadieniais, nuo 10 val. r. iki 12 val.

Konsulatui kraustantis, rugpjūčio 10-15 d. nebus paskirtų lankytojų priėmimo valandų. Atsiprašydami dėl nepatogumų tomis dienomis, maloniai prašome kreiptis tik labai skubiais atvejais, iš anksto susitarus telefonu (312) 397-0382.

ČLM abiturientė Rima Griauzdytė mokslo metų užbaigimo iškilnėse.

„Židinio“ pamaldos su šv. Mišiomis bus šeštadienį, rugpjūčio 1 d., 4 val. p.p., Jezučių koplyčioje, Čikagoje. Visi nuširdžiai kviečiami dalyvauti; kas galite — su gele.

„Vasaros melodijų pynė“ — tai sol. Juditos Leitaitės koncertas. Akompanuos Sonata Deveikytė-Zubovienė. Amerikos Lietuvių radijo rengimas koncertas bus liepos 30 d., 7:30 val. vak., Čikagoje, Jaunimo centre, o rugpjūčio 2 d., 1 val. p.p., Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Visos patalpos yra vėsinamos.

„Draugas“ ruošia draugišką, vasarišką šventę gamtoje. Nereikės toli važiuoti, grūstis keliais ir keleliais — net ir Čikagos miesto autobusai patogiai atveš iki t. marijonų sodo, kur rugpjūčio 2 d. bus labai linksma. Kaip paprastai, laukiame naujai ir seniau atvykusių, pagyvenusių ir vaikų, jaunimo ir brandesnio amžiaus sulaukusius. Žadame muziką, skanų maistą, atsigavimą, laimėjimus ir daug kitų malonių įdomybių.

Vytas Bandziulis, Irena Paliulienė, Apolonia Tuskenienė, Liuda Juodelis, Dana Karuzienė, Juzė Zebrauskienė, Joana Stoškus, Aldona Razutienė — tai vis gerieji mūsų skaitytojai, atnešę dovanų — „laimės šulinį“, kuriame galės pažvejoti visi, atsilankę į dienaščio „Draugo“ vasaros šventę rugpjūčio 2 d., sekmadienį. Labai ačiū aukotojams. Norime pabrėžti, kad šiemet visos atneštosios dovanos labai vertingos ir įdomios. Kokie mūsų skaitytojai geri, galite matyti ir iš šio pavyzdžio: vienas asmuo (nenori skelbti pavardės) atsiuntė laimikį net iš Clevelando!

LIŪDESIO IR DŽIAUGSMO GAIDOS PAS CICERO LIETUVIUS

Cicero ir apylinkės lietuvių po savųjų šv. Mišių šv. Antano parapijos bažnyčioje liepos 26 d., tradiciniame sekmadienį pabendravime vėl turėjo progą apžvelgti liūdus ir džiaugsmą žadinančius reiškinius.

Šį kartą vėl buvo smagu matyti pagrindinį šių renginių vedėją dr. Petra Kisielių, kuris visai neseniai grįžo iš savo viešnagės Lietuvoje. Tokių kaip jis šį kartą čia matėme gan daug, nes nemažai ir Cicero lietuvių birželio-liepos mėn. buvo išsirengę į savo gimtąjį kraštą. Čia taip pat apsilankė ir retesnis svečias, Cicero lietuviams gerai pažįstamas, kuris čia augo — dr. Arvydas Žygas. Šį kunigystės luomui besirengiantį jaunuolį čia matėme dar visai neseniai,

š.m. pradžioje, ir nesitikėjome jį taip greitai vėl sutikti.

Kaip dr. P. Kisielius tuoj pranešė, dr. A. Žygas parvedė netikėtą jo motinos Janinos mirtis, kuri ją sutiko vos tik sugrįžusią iš Lietuvos. Pats A. Žygas kalbėjo apie jūdvių išsiskyrimą Lietuvoje, planavimą susitikti Kalėdų metu Amerikoje, tačiau Dievo planai buvo kiti.

Dabar A. Žygas planuoja atsisveikinimą su savo motina rugpjūčio 1 d., 9:30 val. r., Mater Christi bažnyčioje, 2401 S. 10th Ave, North Riverside, IL. Vėliau jos kūnas bus sudegintas, nes žadama palaikyti kartu su prieš 5 metus mirusiojo tėvo palaikais, palaidoti Petrašiūnų kapinėse.

Dr. P. Kisielius visų dalyvių vardu A. Žygui išreiškė užuojautą. Dr. kun. Kęstutis Trimakas kartu su visais susirinkusiais už mirusios sielą sukalbėjo „Sveika Marija“ ir „Amžina atils“.

Dr. Kisielius dar paminėjo, kad choro narė ir veikli sekmadienių susirinkimų lankytoja Natalija Sodeikiene susilaužė ranką.

Tada jau buvo kalbama apie linksmesnius dalykus. Popietės vadovas pažymėjo, kad veiklus Cicero lietuvis Aleksas Šatas sukūrė šeimą su Irena Valeškevičiene ir palinkėjo naujavedžiams daug laimės.

Pats susirinkimo vedėjas dr. Kisielius buvo paprašytas papasakoti apie neseniai gautą įvertinimą — Gedimino III laipsnio ordiną, kurį jis priėmė iš prez. Valdo Adamkaus rankų audienijos metu Lietuvos vadovo kabinete. Ten jie pataria pasikalbėti, nes V. Adamkus yra buvęs dr. Kisielius pacientas bei geras pažįstamas. Dr. Kisielius prezidentui paminėjo, kad rinkiminės kampanijos metu ciceriškai V. Adamkus išrinkimui suaukojo 700 dol. Prezidentas prašė visiems už tai padėkoti.

Dr. Kisielius pabrėžė, kad jis apie šio apdovanojimo paskyrimą Vilniuje sužinojo pats paskutinis, kuomet keli pažįstami pradėjo sveikinti ordino suteikimo progą. LB Cicero apylinkės valdybos vicepir. Mindaugas Baukus pasveikino dr. Kisielių ir pasiūlė visiems susirinkusiems suukti jam džiaugsmo šūki.

Dr. Kisielius kalbėjo ir apie šventinius įvykius Vilniuje. Jo nuomone, šie renginiai nebuvo tokie įdomūs kaip prieš ketverius metus. Šį kartą reikala gadino ne vien programa, bet ir lietus.

Cicero lietuvių pobūvyje liepos 26 d. buvo išsakyta tiek daug minčių, kad tik jų dalį galima suminėti. Bet dar norisi pridurti, kad jo metu buvo pasveikintos visos Onos ir tarp dalyvių matėme veiklią Cicero LB apylinkės valdybos

Čikagos lit. mokyklos šeštoji abiturientų laida 1998 mokslo metų užbaigtuvėse. Iš kairės: Indrė Noreikaitė, Rytas Vygantas, Rima Griauzdytė, Karolis Užgiris ir Natalija Padalino. Nuotr. Vl. Žukausko

narę Oną Vencloviene. Dr. A. Žygas visus susirinkusius pradžioje, pareikšdamas, kad jo primicijos jau netolimoje ateityje. Jos vyks šv. Antano parapijos bažnyčioje. Kuomet jis pasakė, kad iš gyvųjų tarpo išsiskyrė paskutinė jo šeimos narė, kuri jį rišo su Cicero, Aldona Zailskaitė su tuo nenorėjo sutikti, patikslindama, kad ir ji, ir kiti tautiečiai, nors ir dabar jau nebegyvendami Ciceroje, jaučiasi lyg tam pačios šeimos nariai.

Edvardas Šulaitis

AKYS — SIELOS VEIDRODIS

Liepos 8 d., trečiadienį, vyks lietuvių susirinkimo „Seklyčioje“ paklausyti dr. Algimano Glevecko paskaitos, kurios tema: „Ką turime žinoti apie akis“. E. Sirutienė labai gražiai apibūdino akis, sakydama, kad akys yra svarbiausios iš visų penkių žmogaus pojūčių, nes akys pasako daugiau, negu visi kiti pojūčiai kartu. Be to, apie merguželių akis bernuželiai iš senų senovės dailiausias dainas dainuoja, jose atsispindi laimė, džiaugsmas ir ašaros.

Akių ligų specialistas ir chirurgas A. Gleveckas („Seklyčioje“ kalbėjęs prieš 5 metus) įdomiai išaiškino, kas vyresniesiems svarbu žinoti apie akis. Pirmiausia mūsų paklauso, ar žinome, kuris iš šių trijų profesionalų yra tikras akių gydytojas: „optician“, „optometrist“ ar „ophthalmologist“. Paaiškino, kad „optician“ tik pritaiko akinius ir „contact lenses“, kurie yra prirašyti optometristo ar „ophthalmologist“. Optometristas yra paruoštas ir turi teisę bei leidimą išrašyti receptus lėšiams bei kontaktiniams lėšiams, bet jis nėra gydytojas ir negali prirašyti vaistų. Da-

bar, deja, kai kuriose valstijose (pvz., Michigan) jau leidžiama išrašyti vaistų receptus ir optometristams. Leidimus vaistų išrašymui reguliuoja valstijos valdžia.

Vyr. amžiaus žmonės turi akis tikrinti ir gydyti pas oftalmologus, nes jie yra med. gydytojai, kurie specializuojasi akių ligose ir akių chirurgijoje. Akis reikia tikrinti, jei žmogus jau pasiekė 40 metų, kas keletą metų — idealu būtų kas dveji metai. Tai svarbu todėl, kad kai kurios akių ligos (pvz., glaucoma rūšys) neturi, bent pradžioje, jokių simptomų ir jas galima nustatyti, tik akis patikrinus. Glaucoma, jei randama laiku (t.y. anksti), galima išgydyti.

Jei šeimos istorijoje yra asmenų, sirgusių glaucoma ar cukraus liga (diabetes), reikia būtinai tikrintis kas metai, kitaip per 2-3 metus galima apakti. Yra neteisybė, kad nuo glaucomos neišvengiamai apankama. Jei liga laiku pastebima ir gydoma — regėjimo neprarandama.

Glaucoma yra viena dažniausių ir sunkiausių akių ligų, daugiausia atsiranda pas žmogus, sulaukusius per 60 metų. Jei akis raudona ir skauda ar atsiranda bet koks pasikeitimas regėjime — reikia tuoj patikrinti akis — ilgainiui laukt negalima. Sergant glaucoma, atsiranda per didelis spaudimas akyje, nes skystis akyje vadinamas „agneus humor“ tinkamai neunikina, ir kenkia akims žiūrėti televiziją arba kai dirbi prie silpnos šviesos. Buvo paaikškinta, kad akių naudojimas (ilgai į ką žiūrėti) akims nekenkia, taip kaip kojoms nekenkia vaikščiojimas. Tačiau akys gali pavargti ir geriausia dirbti ar skaityti prie „geros“ šviesos.

Labai buvo įdomu girdėti palyginimą, kad akis yra lyg foto aparatas. Man g atrodo, kad fotoaparatas buvo sugalvotas pagal akies pavyzdį.

Esam labai dėkingi dr. A. Gleveckui už tokią įdomią paskaitą.

Emilija J. Valantienė

raktai užblokuoja ir pakeičia į akį ateinančią šviesą. Kataraktai yra dažnai pasitaikanti liga nuo lėšiuo sunykimo senstant. Jei matymas labai susilpnėja, tai reikia operuoti. Operuojant dažniausiai išimamas visas lėšiuokas, bet kai kada tik medžiaga, esanti lėšiuoke, pašalinama.

Kataraktų susirgimai labai dažni, net apie du milijonus metų. Macula yra retinos dalis, kuri mato visas smulkmenas regėjimo lauko centre. Pas kai kuriuos vyresnius žmones mazi kraujo indai akyse susiaureja, užsikemša ar sukieta. Kai macula negauna pakankamai kraujo, prasideda degeneracija: regėjimas sunyksta akies centre. Tai kartais pavyksta sutvarkyti, operuojant lazeriu.

Dažniau pasitaikantys akių sužeidimai naudojant šautuvėlius (su pipirais ar ašarainėm dujom), dirbant su šveicaviimo ar lydymo aparatais, naudojant chemikalus (nuo „Drano“ galima apakti per 15-ka minučių — tuč tuoj reikia plaut vandeniu, chemikalui į akis pakliuvus).

Būna įvairių injekcijų ir alergijų — naudojamos dirbtinės ašaros (ypač padeda vad. „sausos“ akim). Turint aukštą kraujospūdį, irgi reikia tikrinti akis — reikia sekti ar nėra vidinio akies kraujavimo.

Po paskaitos buvo įvairiausių klausimų. Kazkas pasiteiravo, ar kenkia akims žiūrėti televiziją arba kai dirbi prie silpnos šviesos. Buvo paaikškinta, kad akių naudojimas (ilgai į ką žiūrėti) akims nekenkia, taip kaip kojoms nekenkia vaikščiojimas. Tačiau akys gali pavargti ir geriausia dirbti ar skaityti prie „geros“ šviesos.

Labai buvo įdomu girdėti palyginimą, kad akis yra lyg foto aparatas. Man g atrodo, kad fotoaparatas buvo sugalvotas pagal akies pavyzdį.

Esam labai dėkingi dr. A. Gleveckui už tokią įdomią paskaitą.

Emilija J. Valantienė

SKELBIMAI

• A. A. Dalios Maurukienės atminimui artimieji pakuoko \$350 Lithuanian Mercy Lift. Nuširdžiai dėkojame aukotojams: D. ir R. Sakalams ir D. ir J. Gilvydžiams. Reikiame gilią užuojautą Maurukų šeimai. (sk.)

Maironio lit. mokyklos, veikiančios Lemonte, Pasaulio lietuvių centre, trečiojo skyriaus mokiniai.